

norsk filatelistisk tidsskrift

AV INNHOLDET: Postveier 1939 — 1941 (Del IV): Bermuda-sensuren av posten til USA, s. 158 • Skip og post i Østfinmark-ruten 1853 — 1868 (Del 1), s. 168 • Norgeklubben i Göteborg kan feire ti-årsjubileum, s. 173 • Foran NORDIA 84 (Del 7): REYKJAVIK — Islands hovedstad, s. 174 • Seks nye merker fra Åland i 1985, s. 177 • Historiens største Norge-samling under hammeren, s. 178 • Berlinerblå, Pariserblå eller Prøyssisk blå?, s. 182 • Vi sakser, NYTT om nye frimerker m.m. Tilsammen 44 sider.

KJØP FRIMERKER MED OMTANKE

Kjøp norske frimerker til
faste priser fra landets ledende tilbudsliste.

- Frimerker, stemplet og ustemplet i alle prisklasser.
 - Hvert merke med en grundig beskrivelse.
- Flere hundre bilder så du kan se hva du kjøper.

*Prislisten utkommer 4 ganger i året
og prisene er meget konkurransedyktige.*

*Om du ikke allerede står på adresselisten
så be om å få vår siste tilbudsliste tilsendt – gratis!*

Naturligvis kjøper vi også frimerker kontant.

HANS RODE A/S

Bogstadveien 3, 0355 Oslo 3
Telefon: (02) 57 51 94.

SPECIALTILBUD — Norge postfrisk

fra TORE G. SOLHEIM

Enkeltmerker — Fireblokker

		**	⊕			**	⊕
1955 Norwex — overtrykk							
428	20 øre grønn	75,00	300,00	465	65 » blå	18,00	70,00
429	30 » rød	75,00	300,00	466	80 » brun	90,00	350,00
430	55 » blå	75,00	300,00	467	85 » mørkbrun	15,00	60,00
	428/30 serien	185,00	750,00	468	90 » oransjegul	8,00	30,00
1955/57 Haakon, suppleringsverdier							
431	25 øre grønn	8,00	30,00	469	1,00 kr. grønn	12,00	45,00
432	35 » rød	30,00	120,00	470	1,50 » mørkblå	15,00	60,00
433	40 » fiolett	10,00	40,00	471	2,00 » rød	90,00	350,00
434	50 » gulbrun	10,00	40,00	472	5,00 » fiolett	350,00	1400,00
435	65 » blå	8,00	30,00	473	10,00 » gul	20,00	75,00
436	70 » gråoliven	90,00	350,00	1959 Asbjørn Kloster			
437	75 » brunlilla	12,00	45,00	474	45 øre brun	4,00	15,00
438	90 » gul	8,00	30,00	1959 Selskapet for Norges Vel			
1955 Kongens Regjeringsjubileum							
439	30 øre rød	3,00	12,00	475	45 øre rød og gul	4,00	15,00
440	55 » blå	4,00	15,00	476	90 » blå og grå	12,00	45,00
1956 Kronprinsesse Märtha							
441	35 + 10 øre rød	8,00	40,00	1959 Landbrukshøyskolen 100 år			
442	65 + 10 » blå	25,00	100,00	477	45 øre gulbrun og sort	4,00	15,00
1956 Norden							
443	35 øre rød	6,00	25,00	478	90 » blå og sort	10,00	40,00
444	65 » blå	6,00	25,00	1960 Sanitetsforeningen			
1957 Nordkapp V							
445	25 + 10 øre grønn	30,00	120,00	479	45 + 25 øre flerfarget	10,00	40,00
446	35 + 15 » rød	40,00	150,00	480	90 + 10 » flerfarget	30,00	120,00
447	65 + 25 » blå	25,00	100,00	1960 Vitenskapsselskapet 200 år			
1957 Geofysisk år							
448	25 øre grønn	5,00	20,00	481	45 øre rød	5,00	20,00
449	35 » rød	5,00	20,00	482	90 » blå	10,00	40,00
450	65 » blå	6,00	25,00	1960 Flyktningehjelpen			
1957 Kong Haakon 85 år							
451	35 øre rød	3,00	12,00	483	45 + 25 øre rød	30,00	60,00
452	65 » blå	5,00	20,00	484	90 + 25 » blå	55,00	220,00
1958 Kong Olav V							
453	25 øre grønn	6,00	25,00	1960 Skipsmotiver			
454	25 » grønnoliven	8,00	30,00	485	20 øre grå	7,00	25,00
455	30 » fiolett	11,00	45,00	486	25 » grønn	7,00	25,00
456	35 » brunrød	6,00	25,00	487	45 » rød	7,00	25,00
457	35 » grønn	25,00	100,00	488	55 » gulbrun	25,00	100,00
458	40 » rød	8,00	30,00	489	90 » blå	10,00	40,00
459	40 » grå	25,00	100,00	1960 Europamerke			
460	45 » rød	10,00	40,00	490	90 øre blå	5,00	20,00
461	50 » gulbrun	60,00	240,00	1961 SAS			
462	50 » rød	65,00	250,00	491	90 øre blå	5,00	20,00
463	55 » grå	15,00	60,00	1961 Idrett			
464	60 øre blå	30,00	120,00	492	20 øre brun	6,00	25,00
				493	25 » grønn	6,00	25,00
				494	45 » rød	6,00	25,00
				495	90 » lilla	10,00	40,00
Ny handlerkatalog kr. 25.- inkl. porto							

Ny handlerkatalog kr. 25,- inkl. porto.

TORE G. SOLHEIM

Box 2662 St. H., Oslo 1 — Butikk: Nordahl Bruns gt. 3. Telefon 20 30 83

Medlem av Norsk Frimerkehandler Forening

KRISTIANSEN OG BRUNSÆL

frimerkeforretning

REALISASJON

FRA ET STØRRE ENGELSK FRIMERKEHANDLERLAGER SOM VI HAR OVERTATT KAN VI NÅ TILBY FØLGENDE:

Usortert parti frimerker både på brevklipp og avvasket vare. Hovedsakelig bestående av Engelske Kolonier. Her finner du massevis av gamle frimerker (helt ned til år ca. 1850) og nyere. Som sagt alt er usortert men mengder av bedre og sjeldnere merker etc. er observert under pakking.

Vi selger dette Engelske handlerlager usortert i kartonger på hver 1 kilo, som inneholder flere tusen frimerker, hovedsakelig fra Engelske Kolonier.

**LAGERET ER BEGRENSET OG TILBUDET KAN IKKE GJENTAS,
DERFOR BESTILL OMGÅENDE!**

Pris pr. 1 kilo kartong kr. 295,—
(8 dagers returrett)

KAN BESTILLES PÅ TELEFON 02/37 79 63

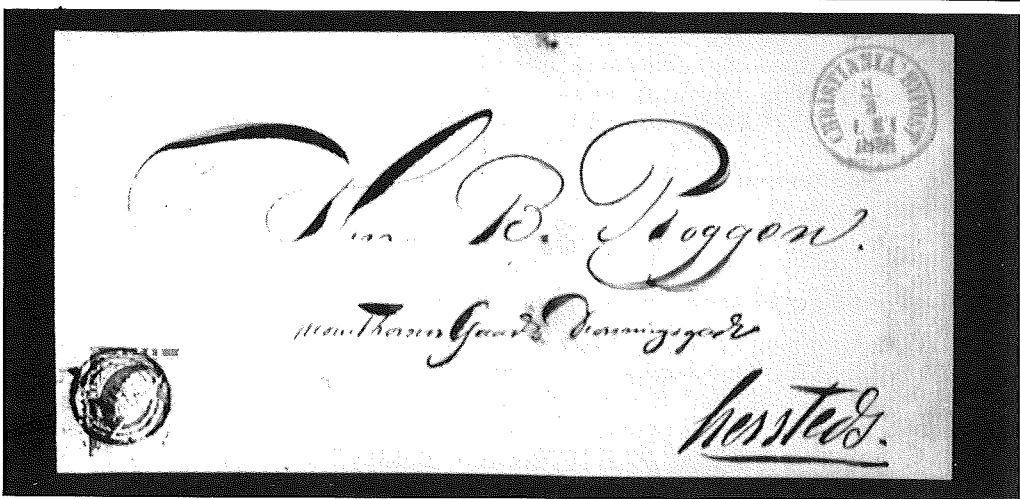
..... (klipp ut eller skriv av kupongen)

KRISTIANSEN OG BRUNSÆL FRIMERKEFORRETNING, BOKS 2041 GRØNERLØKKA, OSLO 5
JA TAKK, send meg stk. 1 kilo kartong(er) med realisasjon Eng. Kol. kr. 295,—
BETALINGSMÅTE: (kryss av) Vedlagt sjekk, sendt postgiro 2294759,
..... Mot postoppkrav + porto.

NAVN

ADRESSE

Höstens auktion ge

Er internationella TOPP-PRISER!

Aldrig har en auktion så tidigt, haft så många förutsättningar att bli verkligt attraktiv. Redan flera månader innan sista inlämningsdag har vi nämligen en mycket bred och mångfacetterad bas till en auktion som **skall** locka storköparna. Följande förutsättningar kan knappast någon matcha!

- **Ex Dekker:** den framlidne holländske storsamlaren Jan Dekkers skandinaviska samlingar, med flera klassiska rariteter, inte minst brev. Säljes utstyckad.
- **«The Viking Collection»:** specialsamling klassiska engelska brev. Olika portosatser med sällsynta adressland och kombinationer. Säljas också utstyckad.
- **New South Wales:** en internationell utställningssamling i mycket hög kvalitet. Säljes utstyckad.
- **Ausipex 84:** årets internationella utställning i Melbourne, som blir den verkliga träffpunkten för storköparna av inte minst brittiskt och samvåldesmaterial. I vår monter där skall vi på olika sätt marknadsföra auktionen, med bl.a. videoreklam.
- **Utökad marknadsföring:** förutom på nämnda Ausipex, ökar vi t.ex. på vår redan omfattande annonsering med en extra stor kampanj i internationell fackpress.

Har Ni något att sälja?

Höga individuella auktionspriser får man genom ett stort och intressant utbud. För först då anser storköparna att det är värt besväret att komma till auktionen. Vi har nu en ovanligt god grund till en storauktion. Men vi behöver mer! Har Ni något att sälja, så utnyttja de lovande förutsättningarna. Kontakta oss idag för en diskussion om Ert material!

Förskott kan lämnas och vi köper även kontant!

POSTILJONEN AB

Box 4118, 203 12 Malmö, Tel 040-722 90

Besöksadress: Södra Tullgatan 3, Malmö

NORDFIL NYTT

Europas første frimerkeavis i tabloid-format!

Nordfil Nytt er frimerkeavisen for «den vanlige frimerkesamleren». I Nordfil Nytt finner du et vell av interessante artikler, innen mange filatelistiske emner.

Abonnement er svært billig, ja, faktisk **bare 15,— kroner** (du leste riktig) for 4 nummer. Benytt helst pgk. 5 38 41 36.

GRATIS PRØVENUMMER

Får du ved henvendelse til:

NORDFIL NYTT, Øvre Åse, 6017 ÅSESTRANDA.

ANNONSER:

Nordfil Nytt har pr. i dag et opplag på 5000. Sideformatet er omtrent 3 ganger så stort som NFT. Annonseprisene er som følger:

1/1-side	kr. 1 500,00
1/2-side	kr. 750,00
1/4-side	kr. 375,00
1/8-side	kr. 200,00
1/16-side	kr. 100,00

Småannonser kun kroner 10,—!

Deadline nummer 1/84 er 30. april
nummeret utkommer 4. mai.

International Stamp Auctions

A Division of Myers Stamps.

GODE GRUNNER TIL AT DE SKULLE MOTTA VÅR MÅNEDLIGE AUKSJONSKATALOG

- Etablert auksjonshus, forberedende vårt 200. offentlige salg.
- Stor variasjon på materiale. Over 1200 varierende objekter på hvert salg. Generalsamlinger, landsamlinger, mixede objekter, enkeltutgaver, sjeldenheter, postal historie, spesialiserte avdelinger etc.
- Kontinuitet over salget. Offentlig auksjon hver måned.
- Skriftlige budgivere fra hele verden. Mange års erfaring hjelper samlere og handlere til å finne akkurat hva de søker.
- Vennlig og effektiv service.
- Full beskrivelse av objektene med tanke på de som ikke får sett objektene. Over 70 % av objektene blir solgt oversjøisk.
- Lave markedspriser i U.K. og våre estimerte priser avspeiler alltid kurante priser. (INGEN UREALISTISKE RESERVASJONER).
- Ingen provisjon eller avgift i tillegg.
- Kredittkort/utenlandsk valuta aksepteres.
- Ikke bare materiale fra Storbritania og kolonier, men også sterke avdelinger Øst- og Vest-Europa, Nord- og Syd-Amerika, Afrika, Nære og Fjerne Østen, alle verdenshav.
- Større samlinger inklusive Jordan, C. Churchill, R. Tulliez, Globe Stamp Co., og mange andre.
- Objekter fra £10 til tusener av pund (Gjennomsnittlig pr. objekt £70).
- Medlem av ledende foreninger som P.T.S., B.P.F.
- Alle bud plottes på EDB for nøyaktig og rettferdig behandling.
- Lett å lese illustrert katalog.
- Ingen abonnementsavgift på kataloger for jevnlig budgivere.
- Register for Private Treaty.

NESTE AUKSJONER

16. mai, 13. juni, 18. juli.

International Stamp Auctions
A Division of Myers Stamps

Navn.....
Adresse.....

Vennligst send meg Deres neste auksjonskatalog
Til

INTERNATIONAL STAMP AUCTIONS
10, Park Place, Leeds LS1 2RU, England
Tel: (0532) 458171. Telex: 556407 G Stamps.

016

SOUVENIRARK I ANLEDNING AV DEN NASJONALE FRIMERKEUTSTILLINGEN «FREFIL 84»

LØVE I 1922/24
Nytrykk fra originalklisjeer
av ikke utgitte verdier.

Nr.

Tegnet av Johannes Köibel
Originalklisjeer fra Wilh. Scheel & Co.
Boktrykk fra Emil Moestue A/S

Ikke frankeringsgyldig.
Trykt i 40.000 eksemplarer.

Nasjonal
frimerkeutstilling

Frefil 84

Fredrikstad
30. mai-3. juni 1984

I tilknytning til den nasjonale frimerkeutstillingen FREFIL 84, som arrangeres i Fredrikstad, i tiden 30. mai til 3. juni i år, har Postverket latt fremstille et souvenirark med nytrykk av tidligere ikke utgitte verdier av Løve I utgaven — 30, 35, 50 og 60 øre.

Souvenirarket er fremstilt med originalklisjeer og er trykt i boktrykk og offset hos Emil Moestue A/S, i 40 000 nummererte eksemplarer. Prisen er kr. 25,00 pr. stk.

Det presiseres at souvenirarket ikke er frankeringsgyldig.

Det kan bestilles gjennom innbetaling på postgirokonto 4 08 48 93, «Norsk Filatelistforbund FREFIL 84», c/o Troms Filatelistklubb, 9001 TROMSØ. Det sendes ikke mot oppkrav.

Merkene trykkes i boktrykk i originalfargene, mens rammen rundt er i sort farve, trykt i offset.

NUMMER 4
APRIL 1984
43. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

nft

meddelelser fra forbundet

Håndbok over Norges frimerker

I styremøte 31. mars 1984 har forbundsstyret oppnevnt F.C. Moldenhauer jr., Minde, til ny hovedredaktør for håndboken. I hovedkomiteen for håndboken arbeider dessuten Eivind Evensen, Bergen, Georg Størmer, Oslo, Sigmund Jakobsen, Oppegård, Svend Wiegand Hansen, Holte, Danmark og Leiv A. Brecke, Oslo foruten forbundspresidenten og forbundssekretæren. Oppnevningen gjelder for to år ad gangen.

Sentralt i arbeidet med å utarbeide den nye håndboken sitter også Johnny E. Pedersen, Kristiansand S, Per M. Kindem, Halden, Bent Sørensen, København, Terje Andersen, Trondheim og Jakob Bøe, Voss.

Håndbokmedarbeiderne møttes i Oslo 1. april sammen med forbundsstyret for å diskutere den videre fremdriften. Det ble enighet om fordeling av oppgaver, om nomenklaturen og om formatet. Håndboken skal utkomme i en rekke hefter, slik at hver utgave blir behandlet separat. Formatet blir det samme som på Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

Som et foreløbig mål var det enighet om at følgende avsnitt burde kunne foreligge ferdige i løpet av 1986:

Norge nr. 1

Skilling posthorn

20 mm — innføringsbindet

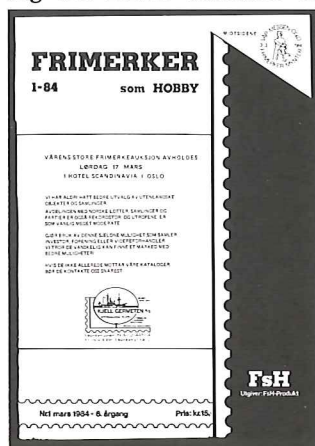
Antikva posthorn 1893/1908

For utgavene etter 1905 ble Eivind Evensen gjort til hovedkoordinator. Han søker medarbeidere som har interesse for alle utgaver fra kronmerkene 1907 til og med dagens utgaver. Henvendelser om dette kan skje til:

Eivind Evensen, Postboks 49, 5032 Minde.

F.s.H. med nytt og større format

Bladet «Frimerker som Hobby» presenterer seg fra første nummer i år (i mars) i nytt

format, denne gang i såkalt «A4». Bladet er med andre ord blitt noe høyere og bredere enn før. Til gjengjeld er det blitt tynnere. Det reklameres ellers med ny «lay-out», om man kan kalle det det. Den rent umiddelbare

forskjell i så måte fra tidligere er at man nå har gått fullstendig over til tre spalter, mot tidligere to. Forøvrig synes vi — og det er naturligvis en ren subjektiv oppfatning — at det er blitt mer rotet enn før, at trykken er blitt dårligere, og at det er flere trykkfeil. Dette er forhold som naturligvis kan rettes på til neste nummer. Bladet, som før var et rent hobby-blad for frimerkesamlere, har nå også fått egen spalte for mynt-samlere. Dessuten finner vi i årets første nummer en april-spøk om stjalne norske malerier på norske frimerker ...

Bladet inneholder ellers en rekke gode artikler, og er vel verd å både kjøpe og lese.

E.S.

P.S.

Hva betyr forøvrig uttrykkene «postfrisk skikk» og «ubrukt skikk»? Har det noe med «skikk og bruk» å gjøre ...?

D.S.

ENGLAND & KOLONIER

(1937 — 1983, postfrisk)

Gratis prislister med mere enn 10.000 tilbud. Heriblandt mange MOTIV. 92 lande og områder leveres i nyhedsabonnement. NYHEDSLISTER tilsendes 5 — 6 gange årligt.

L. B. PEDERSEN Kirkevænget 317, 8310 Tranbjerg, DANMARK

**under
lupen**

Redaktørens egen spalte

Moderne filateli

Det var vel den japanske FIP-representanten Ischida som for få år siden lanserte ideen om egne utstillinger for «moderne filateli» — hvor man bare skulle slippe til samlinger som inneholdt de siste fem eller ti års frimerkeutgaver. Ideen ble helt til å begynne med, da den ble fremkastet, nærmest bare «tygget på» — inntil den noe senere ble akseptert med entusiasme.

Og nå inviterer tyskerne til en slik utstilling med «moderne filateli». Utstillingen har fått navnet MOPHILA '85, sammensatt av ordene «moderne» og «philatelie», og den finner sted i Hamburg i september neste år. Her vil det utelukkende bli akseptert samlinger med merker og postale dokumenter fra de siste ti årene, altså ikke eldre enn fra 1975. Det blir en internasjonal mønstring av objekter på en helt ny måte og med bedømmelse etter et eget spesialreglement. Og her blir det intet skille mellom senior- og junior-samlinger, her stiller alle likt. MOPHILA '85 vil likeledes kunne kalles et «modell-forsøk» innen filatelien. Ideen om en utstilling med bare moderne merker ble først approbert av FIP på kongressen i Wien i 1981, og får altså nå premiere.

Utvisomt hører mange av frimerkene fra vår tid og fra de nye utgiverlandene til det ypperste innen grafisk miniatyr-kunst. Og merkene avspeiler — som regel — utgiverlandenes egen kultur, politikk, samhørighet med andre nasjoner og deres plass i verdensbildet, samtidig som motivene gjerne også gir oss opplysninger om kjente personer, landemerker og geografisk beliggenhet. Det skulle by på adskillige muligheter å utnytte landenes egenart gjennom «moderne filateli».

Vi ser frem til MOPHILA '85. Det skal bli spennende å se hva samlerne rundt om i verden kan klare å få til ved å utnytte de siste ti års frimerkeutgaver og postale dokumenter på forskjellig vis.

Det er blitt klaget over at de internasjonale utstillingene bare har hatt med samlinger som det krever en meget velfylt lommebok for å stille sammen. Det er også blitt sagt at

de besøkende på slike utstillinger kan bli skremt bort fra filatelien, idet de totalt mister motet ved å se det fantastiske — og fremfor alt kostbare — materialet enkelte har klart å fremskaffe. Og, naturligvis, det er ikke hver mann/kvinne som har anledning til eller har råd til å satse så utrolig mye på en hobby.

Ideen bak en utstilling med moderne filatelistisk materiale er nettopp å kunne vise at det går an å ha filateli som hobby uten samtidig å måtte være «stor-kapitalist»: Det moderne filatelistiske materialet må antas å være adskillig rimeligere i anskaffelse enn «toppene» fra det klassiske materialet. Her blir det utelukkende de filatelistiske kunnskapene og evnene, sammen med idé og nyskaping, som skal stå i fokus og som blir premiert av juryen. Sammen med elementer som montering, teksting osv. — naturligvis. Og det kan godt være at f.eks. en junior-samler stikker av med det gjeveste trofeet for en samling som ikke har kostet ham stort, fremfor hva en garvet, eldre filatelist har kunnet sette sammen.

Ikke desto mindre er det grunn til å hilse nyskapingen velkommen!

E.S.

Til seriøse samlere leverer vi fri-mærkeudvalg med såvel billigere som dyrere mærker i meget høj kvalitet. Vi giver op til 50 % rabat ved store køb. Udvalgene tilsendes portofrit og uden købetvang til gennemsyn.

Vore specialer er Norden, Tyskland, Schweiz, England, Østrig, DDR., Ungarn, engelske Kolonier samt U.S.A. Vi har dog også udvalg i resten af Vesteuropa, samt Rusland og Polen.

Prøv et udvalg, vi tror De bliver glædeligt overrasket over priser og kvalitet.

COLLECTION BUILDER,

Tranemosevej 60 H
DK.2750 Ballerup, Danmark.

nft

In memoriam

Jørgen Sorgendal til minne

Jørgen Sorgendal døde 10. mars i år, 66 år gammel.

Han hadde et langt og tungt sykeleie, men som den hjertefilateliste han var, holdt han likevel kontakten med Lillehammer Filatelistklubb til det siste.

Jørgen Sorgendal var skipningssjef ved Mesna Kartongfabrikk. I fritiden var han en ivrig lokalpolitiker, historieinteressert, medlem av mannskoret i byen, styremedlem i den lokale Forsvarsforeningen, frimurer og sist — men ikke minst — en av de drivende krefter i Lillehammer Filatelistklubb.

I klubben var han en bærende kraft. Ved klubbens første etablering ble han kasserer de første år — 1943 til 1944. Han overtok deretter formannsvervet 1945—46. Det må nevnes at han på et fellesmøte med klubbene i Oppland og Hedmark den gang tok opp tanken om en årbok, en tanke som nylig er realisert. Han var således tidlig ute.

Under Jørgens studieår i Storbritannia, syknet LFK hen. Klubben ble imidlertid reorganisert i 1959, og da finner vi ham igjen som nestformann og sekretær, og ikke lenge etter som formann fra 1961 til 1967. Etter noen hvileår fra dette vervet — men ikke på andre områder — var han igjen formann i 1975—76.

Jørgen Sorgendal var initiativtaker til Landsmøtet på Lillehammer i 1966. Og sammen med sin hustru, som styrte den fest-filatelistske delen av møtet, var han primus motor i arrangementet. Senere — i 1977 arrangerte Lillehammer Filatelistklubb utstillingen JUBILEX, med Jørgen som den naturlige formannen i utstillingskomiteen.

Jørgen hadde omsorg for ungdommene i klubben, og tok seg i lange perioder av disse. Han følte også behovet for å hjelpe igang klubbvirksomhet i den langstrakte Gudbrandsdalen, og det umiddelbare resultat var klubber i Ringeby, Vinstra og Vågåmo.

Men Lillehammer var ikke stor nok når det gjaldt filateli. Han ble allerede i 1969 medlem av forbundsstyret. Han trakk seg tilbake i 1975 etter eget ønske, men ble fortsatt benyttet i valgkomiteen frem til 1977.

Jørgen Sorgendal ble dekorert med Sølvløven i 1975, og lokalt ble han som en selvfølge æresmedlem av Lillehammer filatelistklubb i forbindelse med JUBILEX i 1977.

Jørgen Sorgendals mange venner føler tapet av en god venn og støttespiller, men størst er naturligvis tapet for hans hustru Ragnhild og hans to sønner.

Vi lyser fred over hans minne.

Styret i Lillehammer Filatelistklubb.

(Foto: Gudsbrandsdølen og Lillehammer Tilskuer).

THEHØJ ApS.

DK-9550 Marlagør

Telefon (08) 58 31 15 . Giro 212 86 08

AUKTION NR. 86

Stort katalog med ca. 2700 lots tilsendes gratis. Mange Norge og øvrige Norden. Også prefilateli og brugsbreve.

Postveier 1939—1941 (Del IV):

Bermuda-sensuren av posten til USA

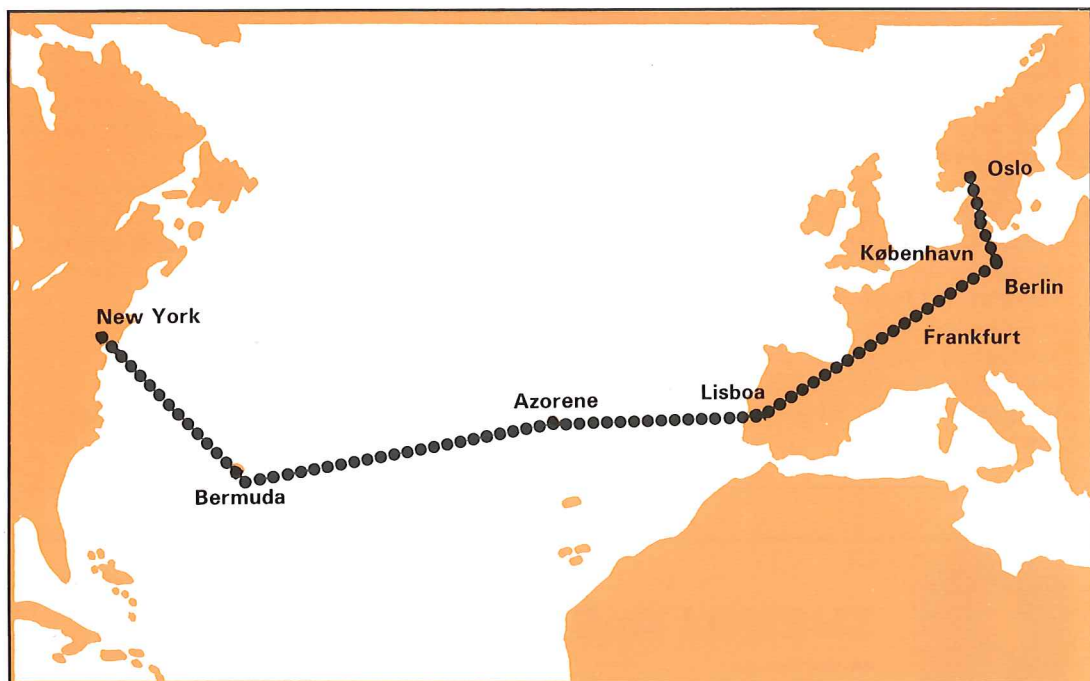
Av Svein Andreassen

Hovedstaden i den britiske kolonien Bermuda, Hamilton, ble fra januar 1940 et av britenes viktigste sensursteder hvor man søkte å kontrollere all post som gikk over Atlanterhavet — enten med fly eller skip — fra ikke-britiske havner og som ikke var blitt sensurert ved andre britiske kontrollsteder. Også luftpostbrev fra Norge til Nord- og Mellom-Amerika som ble sendt via Clipperruten mellom Lisboa og New York, ble for en stor del sensurert på Bermuda inntil postforbindelsene med USA ble brutt i desember 1941.

Clipperflyene ble som hovedregel ikke kontrollert under mellomlanding på Ber-

muda i løpet av høsten 1939. Etterhvert ble imidlertid britene mer og mer bekymret

over at kontrabande og etterretningsopplysninger til og fra Tyskland kunne sendes via USA med luftpost. Ved årsskiftet 1939/40 instruerte derfor den britiske regjering sjefen for de britiske sensurmyndighetene på Bermuda (The Chief Bermuda Censor) om å kontrollere alle postforsendelser som ble sendt via Clipperruten. Da flyet «American Clipper» mellomlandet på Bermuda i begynnelsen av januar 1940, forlangte britene å få kontrollere samt-

Postveien for Clipper-brev til og fra Norge etter den tyske okkupasjonen og frem til desember 1941. Sensursteder var vanligvis Frankfurt for tysk sensur og Bermuda for britisk sensur.

Clipperfly under mellomlanding på Horta, Azorene (1941). Våren og deler av sommeren 1940 var Horta eneste mellomlandingssted for Clipperflyene da flyene søkte å unngå britisk sensur på Bermuda. Fra oktober 1940 landet Clipperflyene regelmessig både på Bermuda og på Azorene.

lige postforsendelser. Det er ikke opplyst hvor meget post det var ombord, men det var ikke uvanlig at flyene kunne bringe med seg opp til 200.000 brev pr. enkelt tur. Flyet måtte vente i 24 timer til posten var sensurert.

Britene opplyste at flyene heretter ville bli kontrollert ved hver mellomlanding. Fra amerikansk side ble det iverksatt motforholdsregler. Det ble bl.a. innført visse innskrenkninger for post som kunne sendes med Clipperruten. Det ble nedlagt forbud mot forsendelse av alle typer postpakker («objects of materials of any kind»), og man begrenset postforsendelsene kun til å gjelde skrevet materiale (brev og postkort), fotografier etc. Britene insisterte imidlertid på fortsatt å kontrollere postforsendelsene.

Enkelte lettelsers i sensureringen ble oppnådd etter for-

handlinger mellom britiske og amerikanske myndigheter. I en erklæring fra det amerikanske postvesen het det bl.a. at det ville bli innført lettelsers i forbindelse med forsendelser av dokumenter og meddelelser som hadde sammenheng med skipsfarten mellom USA og 16 nøytrale europeiske land. Forutsetningen var at slike dokumenter/meddelelser skulle legges inn i egne konvolutter merket «Shipping documents». De skulle deretter legges i egne postsekker — og dermed unngå britisk sensur under overfarten over Atlanterhavet enten med skip eller fly.

Bermuda sløyfes

Dette var imidlertid ikke nok til å tilfredsstille amerikanerne, og fra og med mars 1940 søkte Clipper-flyene å sløyfe mellomlanding på

Bermuda. Dette innebar imidlertid at frakt- og passasjerkapasiteten ble sterkt redusert p.g.a. behovet for økt bensinbeholdning, og ordningen viste seg vanskelig å gjennomføre i lengden. Det første forsøk på å sløyfe Bermuda skjedde 20. mars. På grunn av vanskelige isforhold i New York, gikk Clipper-flyet fra Baltimore og hadde kun én mellomlanding i Horta på Azorene etter 16 timers flyging. Normalt var det på denne tiden — på de vanlige rutene med mellomlanding både på Bermuda og Horta — avsatt plass til 20 passasjerer, to tonn post og elleve manns besetning. På grunn av ekstra stor postmengde på neste tur — trolig fordi posten denne gang unnagikk britisk sensur — og ekstra bensinbeholdning, var det bare plass til ni passasjerer. Blant passasjerene var

Tilleggsavgiftene for Luftpost.

Med luftpostrutene kan sendes alminnelige og rekommanderte brev, brevkort, småpakker, forretningspapirer, trykksaker og vareprøver samt inkassasjoner og postanvisninger (dog ikke *listeanvisninger*).

I tillegg til den alminnelige porto skal det for luftpostsending betales følgende luftpostavgifter:

For luftbrevpost til	Tilleggsporto		
	Brev, småpakker, korsbånd m. v. (For brevkort og postanvisninger samme tilleggsporto som for brev.)		
	Skip til D. F. Stater og videre med fly	Fly Lisboa—New York og videre med fly	Fly Europa—Brasil og videre med fly
Amerika.	Kr.	Kr.	Kr.
1. <i>Nord-Amerika.</i>			
a. Til byen New York	—	—	—
b. De Forente Stater med Alaska, Bermuda, Canada, Labrador, Newfoundland, St. Pierre og Miquelon	—	0,55 ¹⁾ pr. 5 gr.	2,30 ²⁾ pr. 5 gr.
2. <i>Mellom-Amerika.</i>			
a. Bahama, Barbados, Cuba, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras (brit.), Honduras (Rep.), Mexico, Nederl. Antiller (Saba, St.-Eustache, St. Maarten), Nicaragua, Panama (Rep.), Panama Kanalsone	—	0,85 ³⁾ » 5 »	2,30 ⁴⁾ pr. 5 gr.
b. Domingo-Rep., Guadeloupe, Haiti, Hawaii, Jamaica, Lewardøyene, Martinique, Puerto-Rico, Trinidad, Virgin Islands, Windwardøyene	—	0,95 ³⁾ » 5 »	2,30 ⁴⁾ pr. 5 gr.
3. <i>Syd-Amerika.</i>			
a. Colombia, Ecuador, Guiana (brit., fransk), Nederl. Antiller (Curaçao, Aruba, Bonaire), Surinam (nederl. Guiana), Venezuela	—	1,25 ³⁾ » 5 »	2,30 ⁴⁾ » 5 »
b. Argentina, Bolivia, Brasil, Chile, Paraguay, Peru, Uruguay	—	—	2,30 ⁴⁾ » 5 » for trykksaker m. v.

¹⁾ Sendingene påtegnes: By air.

²⁾ ——— : By direct air mail.

³⁾ ——— : Par service aérien Europe—Brazil.

⁴⁾ ——— : By air over Atlantic, U. S. A. and Pacific.

Luftpost som ikke er tilstrekkelig frankert, framsendes med lufrute bare når den betalte porto minst dekker tilleggsavgiften for luftpostførsel.

Sendingene skal være påsatt enten den særskilte luftpostseddel, et blått avtrykk eller stempel merket «Par avion» (= Med luftpost).

Obs. Det må utvises nøyaktighet ved takseringen av luftpostsendinger.

Utdrag fra «Dirigeringslisten for post fra Norge til utlandet 1940».

medlemmer av en nordisk luftfartsdelegasjon som hadde vært i USA for å undersøke mulighetene for en direkte lufrute mellom USA og Skandinavia.

Også før mars 1940 brukte Clipper-flyene et mer sørlig utgangspunkt enn New York, — hovedsakelig på grunn av værforholdene.

I januar startet flyene fra byer som Norfolk, Charleston og Miami. Fra og med mars måned og utover våren 1940, da man begynte å sløyfe Bermuda, ble oftest Charleston i staten South

Georgia brukt som utgangspunkt. Amerikanske myndigheter innrømmet aldri at overflygingen av Bermuda og direkte flyging til Azorene hadde sammenheng med de britiske sensurtiltakene på Bermuda, — trolig for i størst mulig grad å dempe motsetningen til britene. Offisielt het det at ruten ble endret på grunn av værforholdene, kortere flytid etc.

Etter at Italia gikk med i krigen på tysk side 10. juni 1940, endret amerikanerne holdning. Etter pålegg av amerikanske myndigheter

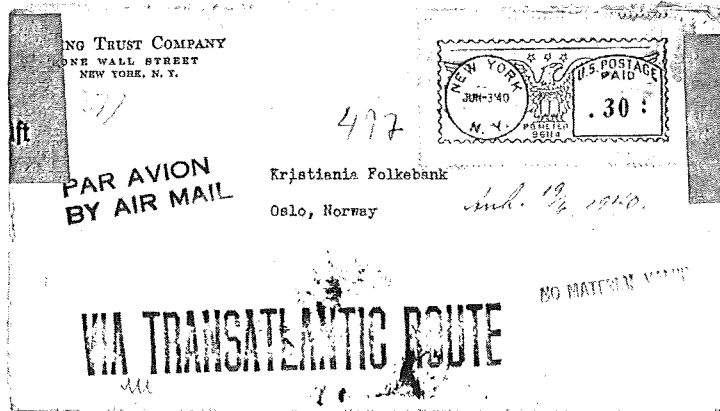
gjenopptok Clipper-flyene mellomlandingen på Bermuda fra og med 12. juni. Seks slike mellomlandinger fant sted i juni måned. Man kan vel anta at den amerikanske beslutning var uttrykk for sympati for britene etter at krigen i Europa hadde tatt en ny vending. Sterke nøytralistiske og anti-britiske pressgrupper i USA — i tillegg til amerikanernes prinsipielle syn på denne form for sensur — førte imidlertid til at Clipper-flyene igjen for en stor del sløyfet mellomlandin-

gene på Bermuda fra og med juli måned.

Mellomlandinger av og til

I august og september landet Clipper-flyene fra tid til annen på Bermuda inntil mellomlandingene ble regelmessige fra oktober 1940.

Som omtalt i en tidligere artikkel opprettholdt amerikanerne en skipsrute på strekningen New York—Genova inntil Italia den 10. juni 1940 erklærte Storbritannia krig. Frem til dette tidspunkt hadde dette vært en viktig forbindelseslinje for vanlig post fra Europa, inklusive Norge, til USA. Norske postforsendelser til USA ble sendt med disse fartøyene i perioden 9. mai—10. juni 1940. Ruten ble stanset da Italia gikk med i krigen på tysk side. Senere på sommeren ble ruten gjenopptatt med Lisboa som utgangs-

Luftpostbrev stemplet New York 8. juni 1940, adressert til Oslo. Sendt med Clipperruten direkte New York—Horta—Lisboa, trolig med siste fly før Clipperflyene fra 12. juni igjen mellomlandet på Bermuda for at postforsendelsene igjen kunne bli sensurert av britiske myndigheter. Brevet bærer ikke preg av å ha vært sensurert av britene. Tysk sensur i Berlin.

punkt (The American Export Line).

I det foreliggende kildematerialet fremkommer det ikke opplysninger om at post

fra det okkuperte Norge til USA gikk med The American Export Line fra Lisboa — før fra og med november 1940 da det gjennom Postverket ble

FDC NORGE

FRA
BERGENS FILATELIST-KLUBS
FDC-SERVICE

Norges eneste adresserte
og postgatte FDC ???

BFK har snart 25 års erfaring med førstedagsbrev!

De siste 5 årene har vi benyttet en spesiell, gjennomført design og typografi på konvoluttene. Abonnenter i inn- og utland har reagert positivt på denne ansiktsløftning, og vi fortsetter i samme stil!

BLI ABONNENT DU OGSÅ -
BE OM BETINGELSER!

BFK FDC-SERVICE

Postboks 140 - 5001 BERGEN

opplyst at vanlig brevpost kunne sendes via Lisboa hvis forsendelsene ble spesielt merket. En stor del av den amerikanske posten («surface mail») til det europeiske kontinent gikk imidlertid med disse skipene til Lisboa og ble deretter spredd til de forskjellige land.

Vanlig brevpost (ikke-luftpost) fra Tyskland og tysk-okkuperte områder (inkl. Norge) til USA ble — som omtalt i en tidligere artikkel — sendt via strekningen Berlin—Moskva—Vladivostok—San Francisco. I noen få uker sommeren 1940 gikk Amerika-posten fra Norge over Petsamo i Nord-Finland, før ruten over Sibir ble åpnet for norsk post fra august 1940. Ved å bruke Sibir-ruten unngikk post fra Tyskland og tysk-okkuperte områder britisk sensur på Bermuda. Såvidt undertegnede kjenner til, var det ikke mulig å sende amerikansk post til Europa via Sibir.

Protest fra det amerikanske handelskammer

I januar 1941 protesterte det amerikanske handelskammer overfor myndighetene mot at postveien fra USA til Tyskland via Japan og Sibir var sperret for amerikansk post. Det ble påpekt at post fra USA således måtte sendes over Atlanterhavet og at dette medførte fare for at posten til Tyskland ble beslaglagt av britene — og i alle tilfelle ble underlagt britisk sensur. Det ble bedt om at postveien via Sibir også ble åpnet for post fra USA. Såvidt undertegnede kjenner til ble henvendelsen ikke tatt til følge, — muligens på grunn av den spente situasjon som etterhvert oppsto mellom USA og Japan i løpet av 1941. Dertil kom at postveien over Atlan-

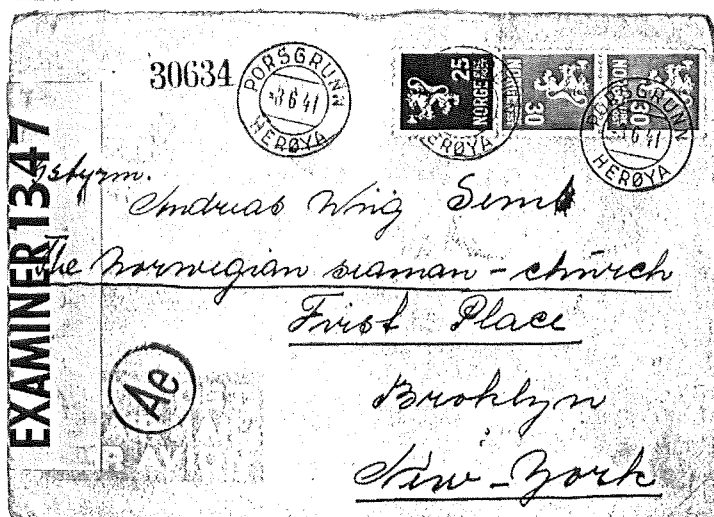
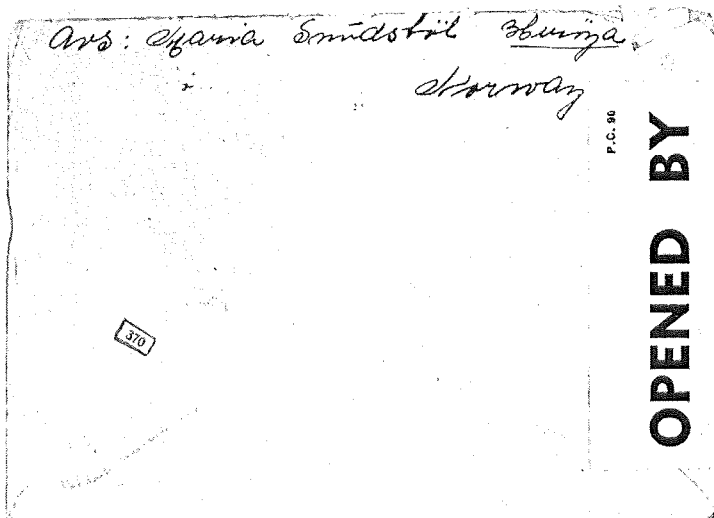
Luftpostbrev stemplet Langesund 7. april 1941, adressert til «s/s Harpefjell» via agenten i Chicago. Tysk sensur i Frankfurt og videresendt med Clipperruten Lisboa—New York. I Chicago omadressert til St. John's, New Foundland. Det var på denne tiden ikke mulig å sende brev fra det okkuperte Norge direkte til det britisk-kontrollerte Canada eller til New Foundland.

terhavet og via Lisboa var atskillig kortere, og posten brukte atskillig mindre tid.

Det ble hevdet at skipsposten fra USA via Lisboa til Norge brukte ca. én måned på veien, mens veien over Sibir tok dobbelt så lang tid. Man skal vel heller ikke se bort fra at etterhvert som krigen utviklet seg og USA ble trukket nærmere England, ble amerikanske myn-

digheters ønske om å legge vanskeligheter i veien for britisk sensur betydelig svekket.

De amerikanske skipene som under anløp i italiensk havn i noen grad var blitt kontrollert av britene i Gibraltar, begynte fra august 1940 å anløpe Bermuda. Anløpene skjedde etter pålegg fra britene siden dette nå var eneste mulighet for britiske

Luftpostbrev stemplet Porsgrunn 3. juni 1941, adressert til norsk sjømann via den norske sjømannskirke i New York. Kontrollert, trolig ikke åpnet, av tyske sensurmyndigheter i Frankfurt og videresendt med Clipperruten. Åpnet og sensurert av britene under mellomlanding på Bermuda.

myndigheter til å kontrollere lasten og posten ombord. De amerikanske fartøyene hadde trolig ikke noe valg, og ville nok uansett blitt oppbrakt av britiske patruljeskip. Ifølge opplysninger i Norsk Postblad ble det kontrollert og sensurert 400 sekker med post som medfulgte det amerikanske fartøyet «Exoxhorda» i midten av august. En uke senere ble 609 postsekker ombord i fartøyet «Excaliber» kontrollert.

900 sensorer på Bermuda

Også Clipperrytterne landet ut over sommeren 1940 fra tid til annen på Bermuda. Fra og med oktober skjedde disse mellomlandene regelmessig og markerte avslutningen på over et halvt års forsøk fra amerikansk side på å unngå britisk sensur.

Anløpet av amerikanske skip i tillegg til Clipperruten krevde et stort antall britiske sensorer på Bermuda. I september 1940 ble det opplyst at 500 sensorer var i arbeid på øya. I løpet av 8–9 måneder økte antallet til 900.

På grunn av dårlige værforhold vinteren 1940/41 la Pan American Airways opp en alternativ rute fra Lisboa over Bolama (Portugisisk Guinea), Belem (Brasil), Port of Spain (Trinidad),

FRIMÆRKER I UDVALG

Landevist ordnede udvalg fra Skandinavien, Europa og USA.

Danmarks ældste udvalgsorganisation.

Skriv efter nærmere oplysninger.

Frimærkehuset Hermes A/S,

Nordisk Frimærkesamlerrunion,

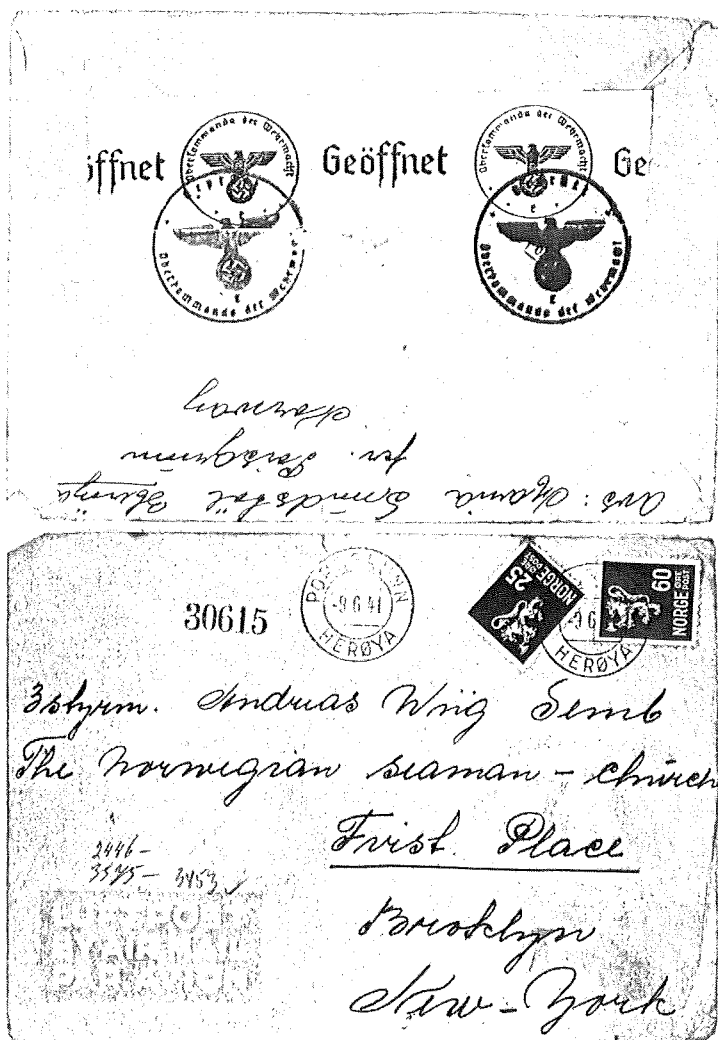
Klosterstræde 19, 1157 København K., Danmark.

San Juan (Puerto Rico) til New York. En del flyginger vinteren 1940/1941 gikk denne veien. Britene hadde allerede i første halvdel av 1940 opprettet en kontroll- og sensurstasjon på Trinidad. Hensikten var i første rekke å fange opp post som ble fraktet med italienske fly til Sør-Amerika og som derfra ble sendt nordover til USA. I og med at Italia gikk med i krigen på tysk side sommeren 1940, stoppet disse postforsendelsene opp. Da Clipper-flyene fra tid til annen brukte ovennevnte alternative rute vinteren 1940/41, ble posten sensurert av britene under mellomlanding på Trinidad.

Britisk sensur på Bermuda og Trinidad

Det er i denne perioden (vinteren 1940/41) vanskelig å fastsette om sensureringen av Clipper-posten har foregått på Bermuda eller på Trinidad uten å vite nøyaktig hvilken rute Clipper-flyene brukte til enhver tid. Det fantes også britiske sensursteder på Jamaica og på Antigua. Britiske sensorer ble flyttet omkring og tok sine sensurremsmer og identifikasjonsnummer med seg når de ble omplassert. Det var først fra slutten av 1941 at de enkelte sensursteder fikk egne kjenningsbokstaver som først ble påskrevet, deretter trykt på selve sensurremsene. Postforsendelsene fra Norge til USA stanset i begynnelsen av desember 1941, mer eller mindre før denne ordningen ble iverksatt.

Amerikanerne innledet etterhvert et nærmere samarbeid med britene. I september 1940 inngikk de to land en avtale som etablerte amerikanske militærbaser på britisk-styrte områder i Det ka-

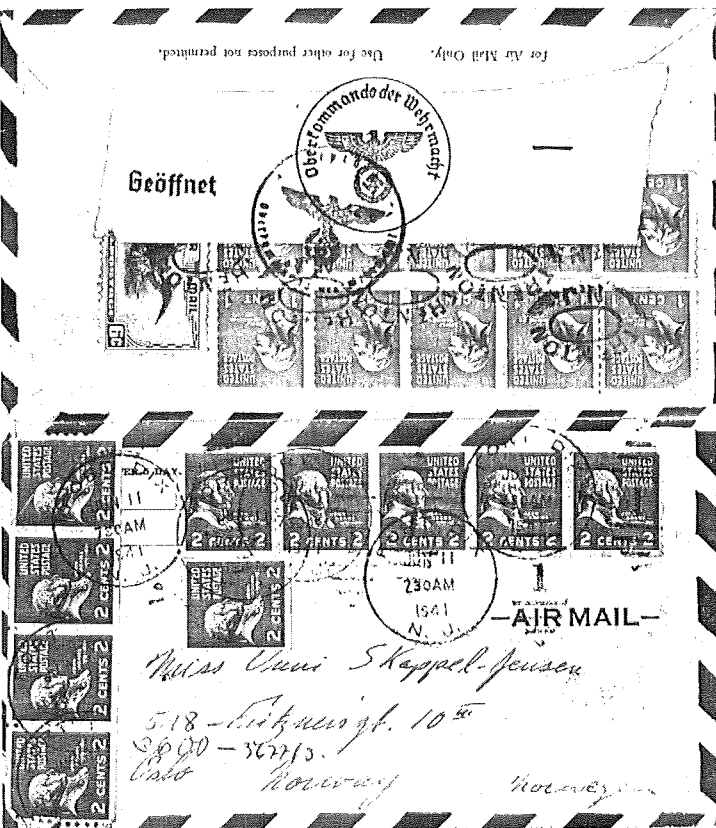
Luftpostbrev stemplet 9. juni 1941, adressert til norsk sjømann via Den norske sjømannskirken i Brooklyn, New York. Åpnet og kontrollert av tyske sensurmyndigheter i Frankfurt. Trolig ikke sensurert av britene — muligens p.g.a. overflygning av Bermuda eller kun stikkprøvekontroll ved mellomlanding på Bermuda.

ribiske hav og tilstøtende områder. Som del av avtalen ble det overført 150 marinefartøyer til britene.

Det første baseområdet ble etablert på Bermuda i februar 1941 og på Trinidad og Antigua kort tid etter. I tiden frem til desember 1941 ble det bygd opp flere baser også andre steder, bl.a. i Britisk Guiana.

Frem til USA kom med i

krigen i slutten av 1941, var det ingen amerikansk sensur av postforsendelsene. Fra begynnelsen av året studerte amerikanerne imidlertid inngående det britiske sensursystem, bl.a. på Bermuda, og var vel rustet da landet ble trukket inn i krigen etter angrepet på Pearl Harbour. I løpet av forholdsvis kort tid bygde amerikanerne opp et omfattende kontroll- og sen-

Brev stemplet Fort Dix, New Jersey, 11. juni 1941, adressert til Oslo. Sendt med Clipper-ruten. Tydelig tysk sensur i Frankfurt. Brevet bærer ikke preg av å være sensurert av britene.

sursystem av postforsendelser som passerte amerikansk område. En omtale av dette faller imidlertid utenfor rammen av denne artikkel.

Streng kontroll med hobbykorrespondanse

Allerede tidlig under krigen ble sensurmyndighetenes oppmerksomhet rettet mot forskjellige former for hobby-korrespondanse, vel vitende at denne kontakt var velegnet for overføring av verdier og/eller kodebrev fra agenter i forskjellige land. I 1942 ble f.eks. en av USA's mest kjente

Frefil 84

NASJONAL FRIMERKEUTSTILLING 30.5 — 3.6. 1984

MINNEBLOKK KR. 25,-

Denne bestilles ved innbetaling på postgiro 4 08 48 93, Norsk Filatelistforbund, FREFIL 84, c/o Troms Filatelistklubb, 9001 Tromsø.

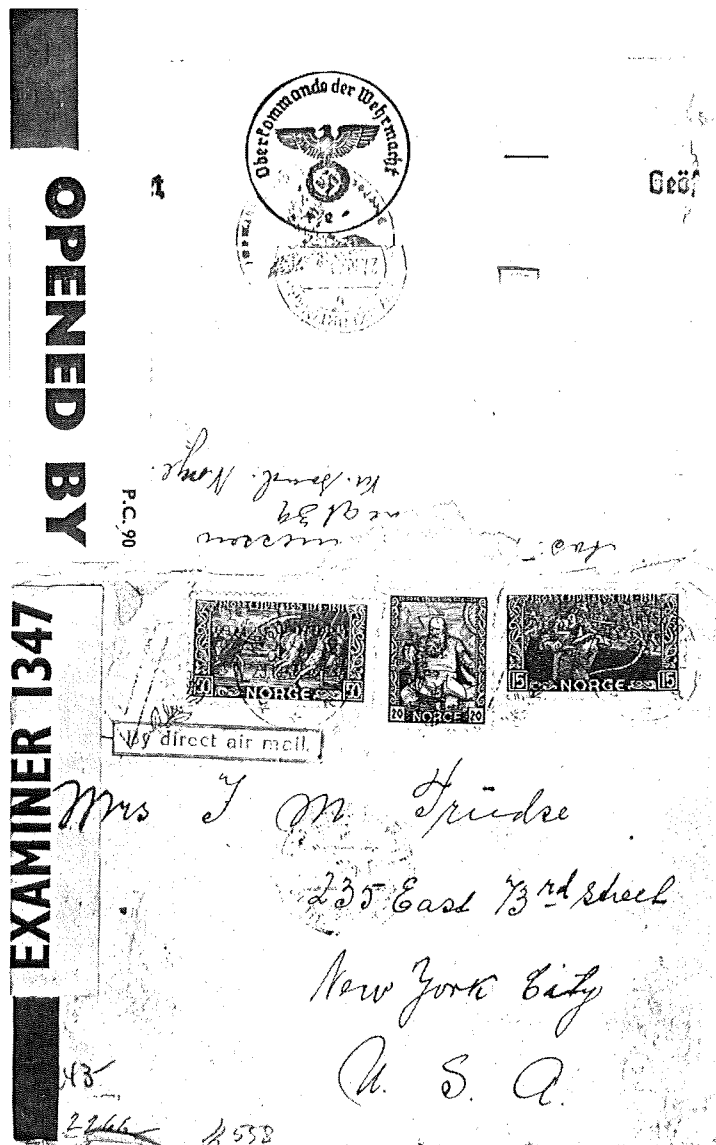
Katalog med svartavdrag kr. 25,- + kr. 5,- i ekspedisjonsgebyr.

Privat helpost kr. 10,-

Ustemplet eller stemplet med utstillings/skipspoststempel. Skipsposten stemples ombord på M/B Skjærhalden (krone/posthorn) og sidestemples Gamle Fredrikstad.

Helposten er et postkort påtrykt NK 904 (Tofte på Dovre) i GRØNN farge.

Bestillinger sendes til postgiro 2 10 33 80
FREFIL 84, 1600 FREDRIKSTAD.

Luftpostbrev stemplet Kristiansand 23. oktober 1941, adressert til New York. Tysk sensur i Frankfurt 27. oktober. Videresendt med Clipperruten. Britisk sensur på Bermuda.

handlere av antikke dukker avslørt som tysk spion. Opplysninger om flåtebevegelser etc. ble lagt inn i dukkene som ble sendt til mottakere i andre land. Det ble likeledes avdekket at en tysk agent hadde etablert seg i Sør-Amerika under dekke av å være frimerkehandler, for dermed å kunne opprettholde en omfattende internasjonal korrespondanse uten å

skape mistanke. Et utall kodesystemer og symboler kunne dertil utarbeides med utgangspunkt i frimerkejungen.

Britiske kontroll- og sensurmyndigheter på Bermuda gjennomførte etter hvert en streng håndheving av bestemmelsene om frimerkeforsendelser til tysk-kontrollerte områder. Som regel ble disse forsendelsene

Luftpostbrev stemplet Oslo 5. desember 1941 — to dager før angrepet på Pearl Harbour — og adressert til Newark, New Jersey. Hensikten har tydeligvis vært å sende brevet med Clipperruten. Returnert av det tyske postvesen til avsenderen p.g.a. at USA kom med i krigen og postforbindelsene mellom Tyskland og USA ble brutt. Brevet er kontrollert — trolig gjennomlyst — av tyske kontrollmyndigheter i Berlin («Ab»), påført stempelet «Retour Postverkehr eingestellt» og returnert til Oslo.

beslaglagt, og ble senere auksjonert bort. Etter krigen hendte det at amerikanske handlere kjøpte opp de samme forsendelser som de noen år tidligere hadde fått beslaglagt.

Også filatelistisk post fra Grønland til det okkuperte Danmark som ble sendt via USA og Bermuda, var utsatt for dette. Slike beslaglagte — og senere solgte — forsendelser ble påstemplet «Released by Prize Court» — frigitt av priseretten.

Kilder:

Norsk Postblad 1939/40
Nordisk Posttidsskrift 1939/40

A. R. Torrance: «Bermuda Censorship Triangle» (Philatelic Magazine — September 1983)

Herman Herst jr.: «Philatelic Censorship in World War II» (Philatelic Magazine — Desember 1983)

George W. Bowman: «Antigua Civil Censorship Devices in World War II» (The Philatelist — July 1976)

N. C. Baldwin: «Bridging the Atlantic» (1946)

Kristian Hopballe: «Grønland — Censurpost under anden verdenskrig» (Odense 1983).

Mr. J. L. Emberting,

The Shriver-Williams Co.,

*Postumt
eingestellt*

Newark, N.J.

J. L.

W.

NORSK FILATELI

MAAREN
5R

SKJØTNINGSBERG
2R

BRUDVIG
D

SANDE I SØNDFJ.
B

SØR-REISEN
A

ER VÅR SPESIALITET

Nidaros Frimerker

Nonnegt. 2 b, Box 916, 7001 Trondheim — Tlf. 07/52 14 45

Skip og post i Østfinmark- ruten 1853-1868 (Del 1)

Av Tore Gjelsvik

Statens dampskipsfart nord for Thronhjøm startet i 1838. Dette året ble det nybygde dampskip «Prinds Gustav» satt inn i rute mellom Thronhjøm, Tromsø og Hammerfest. «Prinds Gustav» var Statens tredje dampskip, og var bygget spesielt for Nordlandsfarten. De to første skipene, «Constitutionen» og «Prinds Carl», hadde da i en årrekke gått i ruter på kysten fra Christiania til Christianssand, samt mellom Norge og København via Göteborg (1).

I 1841 ble den fjerde ruten åpnet mellom Christianssand og Thronhjøm, denne gangen med Marinens nye dampskip «Nordcap». Dermed var det sammenhengende forbindelse langs hele kysten fra Christiania til Hammerfest, og i tillegg til dette med utlandet. Den nordøstligste delen av landet, Østfinmark, var imidlertid fortsatt uten dampskipsruter, og forble også uten i ytterligere en rekke år. Posten gikk her på tradisjonelt vis over land og sjø. Rutene var litt anderledes på vinteren enn om sommeren, men hovedrutene endte alltid i Vardø hvor Vardøhus fest-

ning var den ytterste utpost som markerte at dette landet var norsk.

Østfinmarksruten

Først i 1853 var utviklingen kommet så langt at tiden var inne for å starte dampskipsfart også på Østfinmark. Staten satte dette året dampskipet «Gyller» i en fjortendaglig rute mellom Tromsø, Hammerfest og Vadsø. «Gyller» korresponderte i Tromsø med Statens skip i Nordlandsruten, og Østfinmarksruten var således en forlengelse av dampskipsforbindelsen langs kysten. Ruten ble imidlertid bare opprettholdt ca. fem

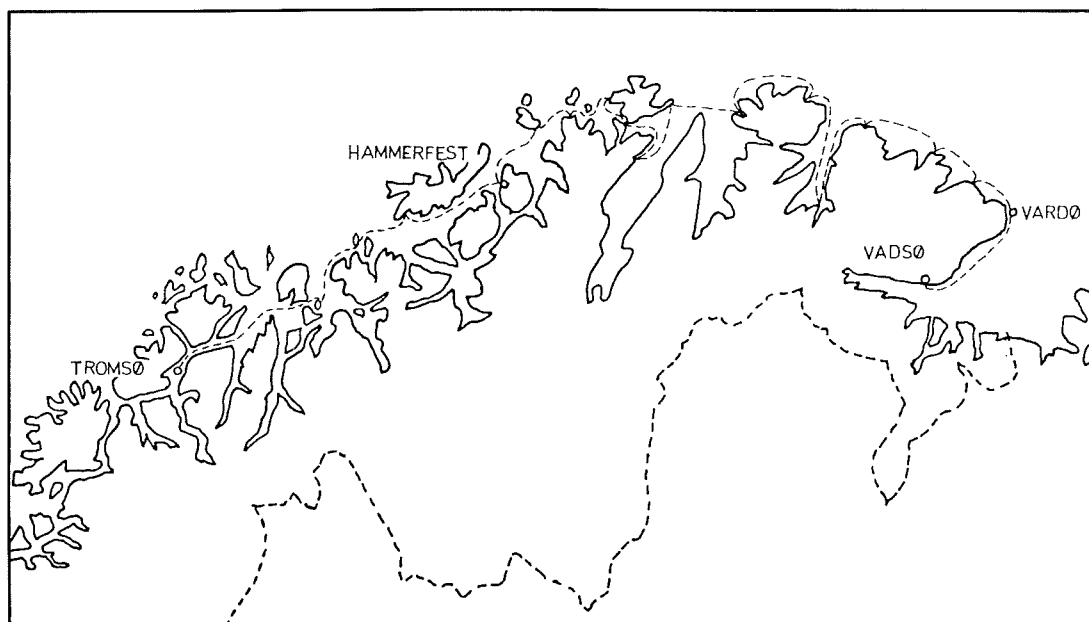

Fig. 1. Østfinmarksruten Tromsø—Hammerfest—Vadsø 1853.

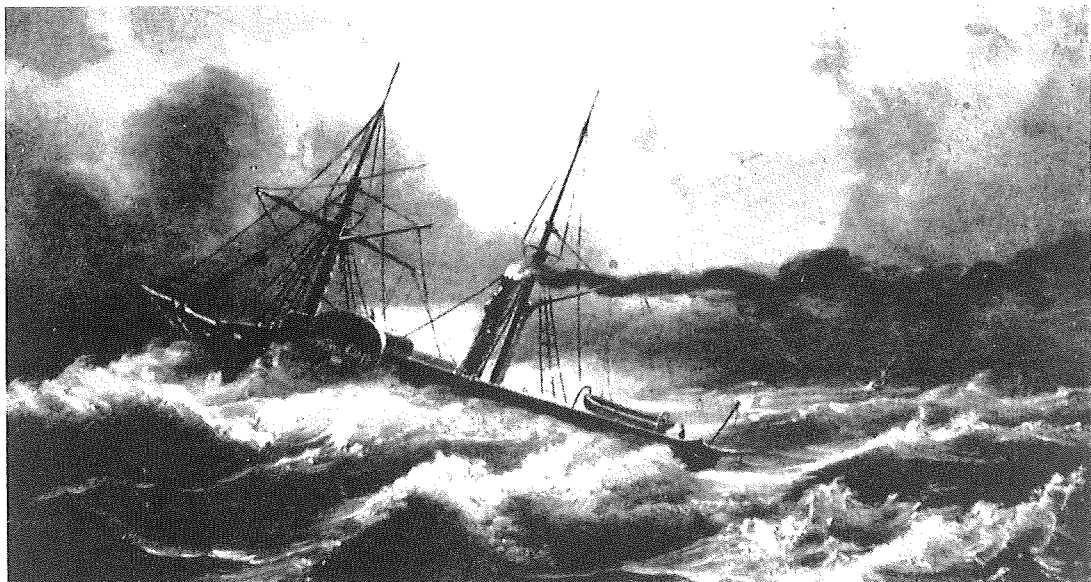

Fig. 2. Dampskipet «Nordcap» etter maleri av Knud Baade i 1846. Kilde: Norsk Sjøfartsmuseum.

måneder i sommerhalvåret, noe som var vanlig på denne tiden. Dampskipsfart på vinteren våget man seg ikke på, spesielt ikke i Nord-Norges lange vintermørke.

Fig. 1 viser Østfinmarksruten slik den var ved åpningen i 1853. Østfinmarksdampskipet hadde mange anløp på strekningen fra Hammerfest til Vadsø, men gikk til gjengjeld hurtig og med få stopp mellom Tromsø og Hammerfest. På denne strekningen var det Nordlandsdampskipet som utførte lokalruten med de mange anløp.

Selv om Østfinmarksruten bare gikk i sommerhalvåret, var den av enorm betydning for landsdelen. Det ble en vesentlig bedring i kommunikasjonene, postgangen ble hyppigere og sikrere, og handelen fikk vesentlig bedre arbeidsvilkår.

Staten fortsatte sine ruter på Østfinmark i en rekke år fra 1853 til og med 1868. I de første par årene gikk samtlige turer fra Tromsø til Vadsø; senere gikk de fleste

bare den noe kortere turen fra Hammerfest til Vadsø. Rutene ble etter hvert noe utvidet og utøket. Det ble så-

ledes blant annet til at skipene gjorde rundturer på Sydvaranger fra Vadsø før de startet på turen vestover

År	Skip	Fartstid
1853	«Gyller»	21. april—4. september
1854	«Gyller»	3. april—17. september
1855	«Prinds Gustav»	én tur 15.—19. april
	«Gyller»	17. mai—16. september
1856	«Gler»	27. mars—26. september
1857	«Gyller»	24. mars—18. september
1858	«Gyller»	23. mars—19. september
1859	«Gler»	22. mars—29. april
	«Gyller»	30. april—13. oktober
1860	«Gyller»	20. mars—26. juni
	«Gler»	28. juni—26. oktober
1861	«Gler»	10. mars—25. oktober
1862	«Gler»	9. mars—26. oktober
1863	«Gler»	8. mars—22. oktober
1864	«Nordcap»	15. mars—17. mai
	«Gyller»	19. mai—20. oktober
1865	«Nordcap»	9. mars—30. mai
	«Gyller»	8. juni—31. juli
	«Nordcap»	2. august—20. oktober
1866	«Gyller»	10. mars—11. mai
	«Nordcap»	10. mars—18. oktober
1867	«Lindesnæs»	9. mars—29. oktober
	«Nordcap»	29. mai—26. august
1868	«Lindesnæs»	14. mars—28. oktober
	«Nordcap»	3. juni—10. september

Tabell 1. Forenklet oversikt over Statens dampskipsfart på Østfinmark i årene 1853—1868.

igjen. Sesongen ble etter hvert utvidet, men selv i 1868 dreide det seg ikke om noen helårsforbindelse, men om en virksomhet som gikk i de åtte værmessig beste månedene av året. Trafikkfrekvensen ble også suksessivt øket. Allerede i 1856 ble ruten ukentlig; senere ble det noe varierende tid mellom avgangene, avhengig av årstiden. I 1866 var det en tid til og med to avganger pr. uke.

En oversikt over de viktigste av de tilgjengelige data (2) om rutefarten er satt opp i *Tabell 1*. Det skal presiseres at det *kan* ha vært såvel ekstraturer som bytte av skip, uten at dette fremgår av de kilder som har vært benyttet.

Skipene i Østfinmarksruten

Som man vil se av *Tabell 1*, er det dampskipet «Gyller» som har dominert Statens dampskipsfart på Østfinmark. Skipet var i fart her ikke bare i 1853, men også en rekke senere år. Man finner faktisk skipet i Østfinmarksruten, alene eller sammen med andre skip, i hele ti av de 16 årene det dreier seg om. Også søsterskipet «Gler» gikk i denne ruten ganske ofte, i seks forskjellige årstall. Dampskipene «Gyller» og «Gler» var ikke Statens beste skip. De var begge opprinnelig planlagt som bukserbåter til Marinen, men ble bygget for sivilt bruk og utlånt til Postvæsenet. Men om skipene ikke var de beste og mest luksuriøse, så har de åpenbart gjort en bra jobb, for regulariteten i rutene ser ut til å ha vært god. Først på slutten av den aktuelle periode kom større og bedre skip inn i bildet med dampskipet «Nordcap» i årene 1864–68 og «Lindesnæs» i 1867–68.

Til den ene turen som «Prinds Gustav» gjorde i

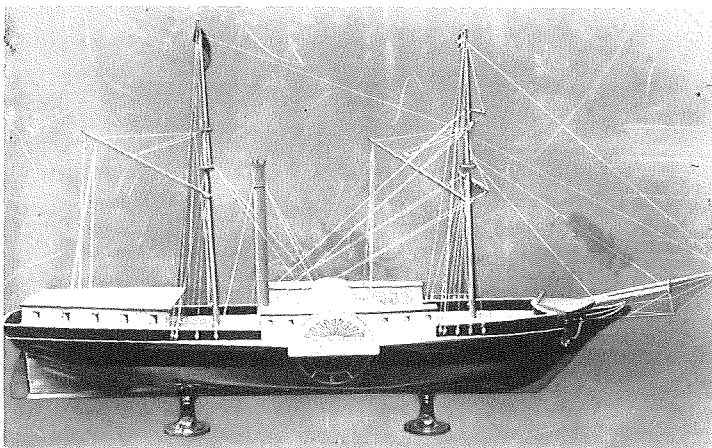

Fig. 3. Dampskipet «Nordcap». Modell i Norsk Sjøfartsmuseum.

1855 skal bemerkes at dette var en hurtigtur med færre anløp enn normalt på Østfinmark. Da det dette året ble klart at «Gyller» ville bli forsinket på grunn av reparasjon, ble «Prinds Gustav» beordret til å forlenge en av sine turer fra Bergen til Hammerfest helt frem til Vadsø. Dette ble også gjort slik at «Prinds Gustav» kom to dager forsinket tilbake til Throndhjem.

De fire dampskipene som har gått normale turer i Østfinmarksruten, nemlig «Gyller», «Gler», «Nordcap» og «Lindesnæs», vil i det følgende bli kommentert i den rekkefølge de har kommet i Statens tjeneste.

Dampskipet «Nordcap»

Sammenlignet med mange andre land, var den norske marine ganske sent ute med å ta i bruk dampskip. Dette henger sammen med den generelle økonomiske situasjon i årene etter 1814. Det manglet ikke på gode forslag, men det fantes ikke penger. Først den 29. oktober 1836 bevilget Stortinget penger til å bygge et bukserdampskip. Dermed var grunnlaget lagt for «Nordcap», Norges første orlogsdampskip.

Det finnes en mengde bilder av dampskipet «Constitutionen», Norges første dampskip. Dette henger naturligvis sammen med skipets navn og den rolle det kom til å spille i selvstendighetsarbeidet. De skip som Staten senere anskaffet til Postvæsenet og Marinen er det derimot adskillig vanskeligere å finne et bilde av. Fig. 2 viser dampskipet «Nordcap» etter et maleri av Knud Baade i 1846. Maleriet viser «Nordcap» i en noe dramatisk situasjon i høy sjø, og sett fra en litt uvanlig vinkel. Modellen i Norsk Sjøfartsmuseum gir et mer nøkternt inntrykk, Fig. 3.

Dampskipet «Nordcap» ble bygget ved Marine-etablissementet i Horten etter tegninger av premierløytnant Hakon Adelsteen Sommerfeldt (3). Byggingen startet den 22. august 1839, og skipet ble sjøsatt den 25. april 1840. Skipet var en hjuldamp av tre, og hadde en lengde i vannlinjen på 40,2 meter. Størrelsen blir gjerne oppgitt til 500 tonn. Det nøyaktige tall skal være 484 tonn (3), og dette er displacement og ikke bruttoregistertonn. Fra Horten gikk «Nordcap» til Frederiksværn for ekvipering, og

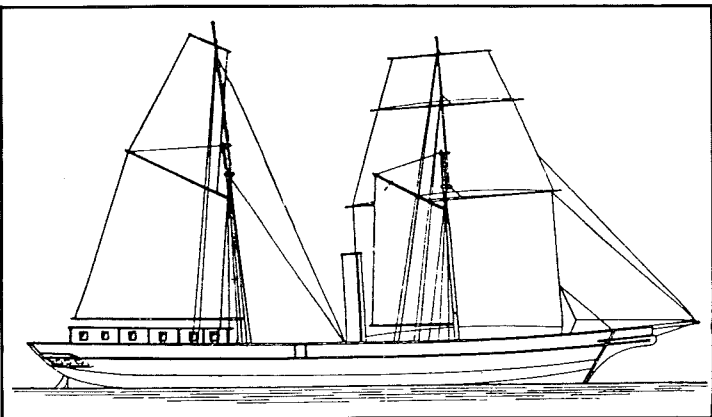

Fig. 4. Forenklet tegning av dampskipet «Gler». Kilde: James Pedersen og Kristian Koren.

derfra til London for å få innmontert dampmaskin. Denne var på 120 hestekrefter og ga skipet en fart på 8.7 knop, hvilket var ganske mye etter datidens forhold. I tillegg til dampmaskinen var «Nordcap» utstyrt med master og skonnertrigg. Man våget ikke å stole på dampmaskinen fullt ut, og såkalte dampskonnerter var derfor ganske vanlig på denne tiden.

Som krigsskip var «Nordcap» utstyrt med to forladekanoner på 2989 kg. Skipet ble imidlertid raskt ominnredet for sivilt bruk. Den store sjefskahytten akter ble til herrekahytt mens messelugaren midtskips ble damekahytt. Våren 1841 ble «Nordcap» lånt ut til Postvæsenet, og åpnet den nye fjerde rute mellom Christianssand og Thronhjøm. Også i de påfølgende år var «Nordcap» for det meste brukt av Postvæsenet, og skipet ble i det hele tatt lite brukt til militære formål.

Da Statens dampskipsfart etter hvert ble avvirket, ble «Nordcap» den 7. april 1870 solgt til sivilt bruk. Dampmaskinen ble senere tatt ut, og «Nordcap» gikk som rent seglskip. Det forliste og gikk tapt i 1877.

Dampskipene «Gyller» og «Gler»

Stortinget bevilget i 1845 penger til ytterligere to bukserdampskip til Marinen. Også disse ble bygget ved verftet i Horten, men til forskjell fra hjuldampskipet «Nordcap» ble de bygget som propelldampskip, forøvrig Norges første. Det første av de to, «Gyller», ble sjøsatt i 1847 og gjort ferdig samme år. Det andre, dampskipet «Gler», var ferdig først til dampskipssesongen 1850. Begge ble helt fra begynnelsen av innredet slik at de i fredstid kunne brukes av Postvæsenet til post- og passasjertrafikk.

Om dampskipet «Gyller» foreligger det svært få opplysninger, men ettersom «Gyller» og «Gler» var søsterskip, skulle en omtale av det sistnevnte være dekkende for begge (4). Som Fig. 4 er gjengitt en forenklet tegning (5). Dampskipet «Gler» ble bygget i tre i 1849 og var 117 fot lang og 255 tonn. Dampmaskinen var på 80 hestekrefter og ga skipet en fart på 7.8 knop. Propellen var fembladet, og omgitt av en ring med diameter ca. 8 fot. Til å stelle med maskinen behøvdes to maskinister, fire fyrbøtere og to maskin-

gutter. Heller ikke for «Gler» våget man å stole på maskineriet, og skipet ble forsynt med to master og skonnertrigg. På Fig. 5 er skipet vist under damp og seglføring.

Dampskipet «Gyller» ble tatt i bruk av Postvæsenet første gangen på forsommeren 1848. På grunn av krigen i Schleswig-Holstein rekvirerte Staten dampskipene «Nordcap», «Christiania» og «Constitutionen» til å føre norske tropper til Skåne. Dette førte til at «Gyller» først gikk inn i rute på Travemünde istedetfor «Nordcap», senere i rute på kjøbenhavn istedetfor «Christiania». Også i de påfølgende år brukte Postvæsenet «Gyller» periodevis, og da som tidligere nevnt mye på Østfinmark. Siste året man finner skipet i Postens tjeneste er 1867. Om skipets videre skjebne foreligger i øyeblikket ingen opplysninger.

Dampskipet «Gler» gikk inn i Postvæsenets tjeneste sommeren 1850, ved overgangen til høstrutene, og da i ruten mellom Bergen og Thronhjøm. Senere ble det mye brukt i Nordlandsruten og Østfinmarksruten. I 1865 ga Postvæsenet fra seg «Gler», og fra 1866 ble det utlånt til Telegrafvæsenet og brukt blant annet til kabellegging. Det ble degradert til kullekter i 1879 og hugget opp i 1905.

Hverken «Gyller» eller «Gler» ble brukt noe særlig mye til militære formål.

Dampskipet «Lindesnæs»

På begynnelsen av 1850-tallet var Postvæsenet stadig vekk i mangel på tonnasje. Hele samfunnet befant seg i en utviklingsfase, og for dampskipsfarten medførte dette at det var nødvendig med hyppigere avganger i en

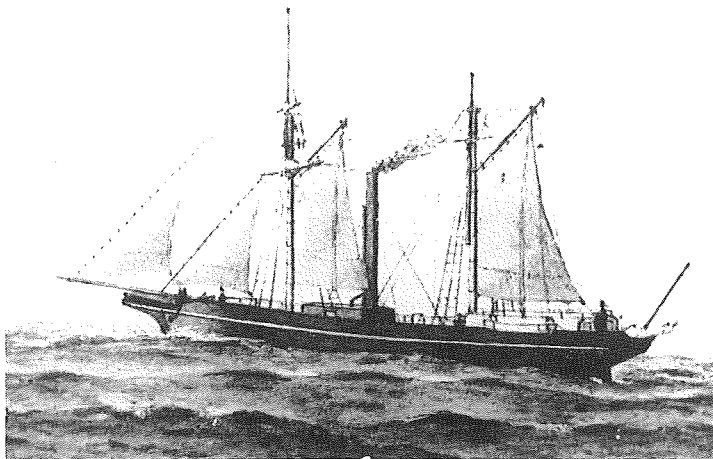

Fig. 5. Dampskipet «Gler» under segl og damp. Kilde: Postmuseet.

rekke av rutene. Til dette behøvdes flere skip. At det var mulig å få låne dampskipene «Nordcap», «Gyller» og «Gler» fra Marinen hjalp bra, men det var bare ikke nok.

I 1853 ble det danske dampskip «Juno» kjøpt inn på auksjon i København, og etter en større reparasjon kunne det settes i fart på Kiel i 1854 under navn av «Viken». Samme år var Marinens nye

bukserdampskip «Æger» ferdig fra verftet i Horten, og også dette ble tatt i bruk (1), men det var fremdeles ikke nok. I 1854 bevilget Stortinget omsider penger til nybygging, ialt 130 000 Speciedaler. Av dette brukte Postvæsenet 39 560 Speciedaler til å kjøpe inn det tyske dampskipet «Lübeck», bygget i Lübeck i 1849. Skipet ble gitt navnet «Lindesnæs». Også av «Lindesnæs» er det meget vanskelig å finne et skikkelig

bilde. Fig. 6 viser skipet slik det så ut i 1863.

Dampskipet «Lindesnæs» var en hjuldamp med forholdsvis stort lasterom, men det gjorde dårlig fart. I tillegg til dampmaskinen hadde også dette skipet skonertrigg. Også «Lindesnæs» behøvde en omfattende overhaling før det kunne gå inn i norsk rutefart. Den 4. februar 1855 gikk det fra Christianssand til London for å repareres. Skipet var dette året satt opp i Nordlandsruten med avgang nordover fra Bergen den 19. april. «Lindesnæs» kom imidlertid for sent tilbake til Norge. Resultatet var at «Æger» måtte gå inn i Nordlandsruten istedenfor «Lindesnæs», mens sistnevnte gikk inn i rute Christiania—Christianssand.

Senere gikk «Lindesnæs» i forskjellige ruter, og havnet da også i 1867 og 1868 på Østfinmark. Noen rutefart med «Lindesnæs» etter 1868 er ikke registrert. Skipet ble solgt i 1871 etter at Statens dampskipsfart var endelig avviklet. Dets videre skjebne er ukjent. (Fortsettes)

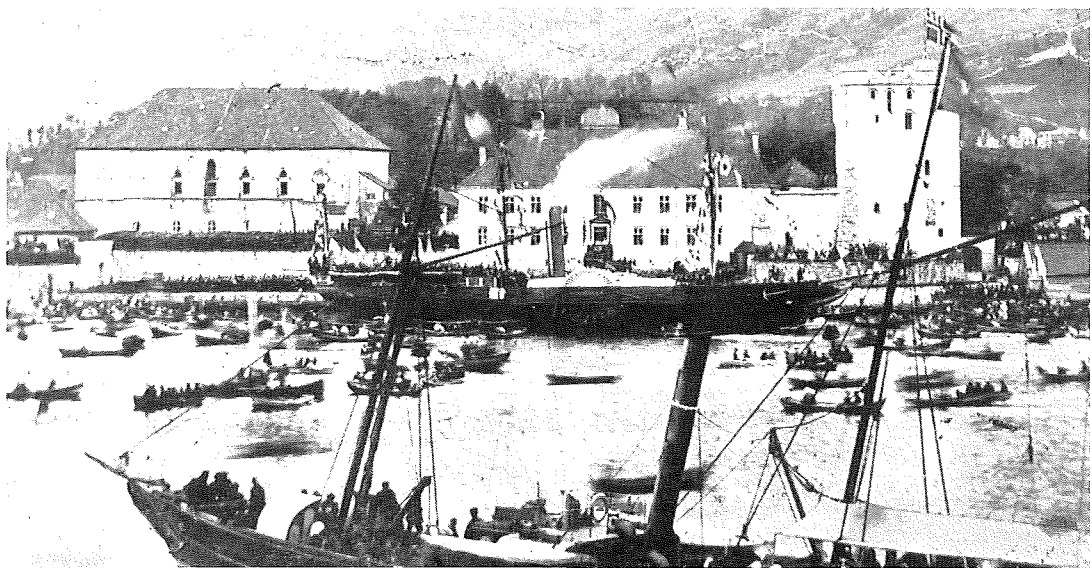

Fig. 6. Dampskipet «Lindesnæs» bringer sangere fra Östlandet til sangerfesten i Bergen juni 1863. I forgrunnen dampskipet «Vöringen». Kilde: Norsk Sjøfartsmuseum.

Norgeklubben i Göteborg kan feire ti-årsjubileum

Jubileumsutstilling «Så samlar vi» 14.—15. april

Norgeklubben i Göteborg er ti år i år, og jubileet er planlagt feiret med en utstilling i dagene 14. og 15. april. Utstillingen har fått navnet «Så samlar vi». I tilknytning til utstillingen er det også en stor jubileums-supé lørdag 14. april.

Norgeklubben i Göteborg var til å begynne med tenkt som et samlingspunkt for Norge-samlere i Göteborg-området. Etterhvert har også samlere utenfor Göteborg — ja til og med samlere fra andre land — kommet til, slik at man nå har ca. 50 medlemmer. Formann i jubileumsåret er Uno Elofsson.

Det var noen få entusiaster som møttes den 7. januar 1974 for — etter en annonse i dagspressen — å stifte en klubb for Norge-samlere i Göteborg. Blant disse «grunnleggerne» av klubben var Gösta Azelius, Olav Jölle, Tom Rinman, Harry Snarvold og Bertil og Egon Wilkmark. Møtet ble holdt i sistnevntes

hjem. Harry Snarvold ble den første formannen. En av grunnleggerne var også den norske sjømannspresten i Göteborg, Eirik Danielsen. Han ordnet det slik at klubben fikk lokaler i Norske Sjømanns-

kyrkan, der klubben gjennom alle år har hatt sitt «hjem» — og hvor den fortsatt holder hus.

I de hyggelige lokalene vokste medlemstallet fort til ca. 40, og har siden gjennom årene holdt seg på 40—50. Etterhvert som klubben ble kjent, har til og med ikke så få utenbys

medlemmer kommet til, foruten også endel «utenlandske» medlemmer.

Allerede etter to år fant klubben seg moden til å gå igang med en utstilling. Arrangementet fant sted en lørdags ettermiddag i den norske sjømannskirken. Den norske general-konsulen holdt åpningstalen, og det kom over 200 besøkende. Det ble også tatt i bruk et eget poststempel i anledning utstillingen. Det hele ble en suksess. Ikke dårlig av en toåring...

I 1980 lot klubben seg igjen høre: Etter en idé av Tommy Broomé ble det arrangert et seminar for 20 mm-samlere. Kjente filatelister fra Danmark og Norge deltok, og også dette arrangementet ble en fremgang for klubben. Idéen viste seg livskraftig, og seminarene har nå vokst til å omfatte norsk filateli i sin helhet og arrangeres vekselvis i Danmark, Norge og Göteborg.

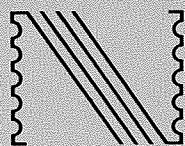
1982 ble det neste merkeåret for klubben: For første gang våget man seg ut på det åpne markedet med en auksjon. Innleverere var for 90% vedkommende klubbmedlemmer, og katalogen inneholdt 642 lotter med en samlet utropspris på 170.000,— kroner. Det meste ble solgt til gode priser, og klubbens finanser ble adskillig stabilisert etter dette.

Klubbmøtene har helt fra starten vært holdt første mandag i måneden i tiden september til mai. Mange medlemmer og gjester har i løpet av de ti årene bidratt med interessant og lærerik underholdning. De to som vel kanskje har fremhevet seg sterkest i så måte, er Harry Snarvold og Sven Åhman.

Klubben har på disse ti årene hatt to formenn, Harry Snarvold på 70-tallet og Uno Elofsson på 80-tallet.

Utstillingen i anledning jubileet, finner sted i klubbens møtelokale i den norske sjømannskirken i Göteborg. På utstillingen blir det også et lotteri med ca. 2000 lotter og 350 gevinster. Utstillingen blir ikke bedømt av noen jury. Det man har tenkt er at medlemmene skal stille ut en eller flere rammer og vise hvordan de enkelte samler Norge.

Foran NORDIA 84 i Reykjavik 3.-8. juli 1984 (Del 7):

NORDIA 84

NORRÆN
FRÍMERKJA
SÝNING

REYKJAVIK - Islands hovedstad

Av Tore Gjelsvik

Da Ingolf Arnarson nærmet seg Island i år 874, kastet han høysetestoplene sine over bord. Tanken var å slå seg ned der hvor gudene drev stolpene i land. Først tre år senere fant han dem igjen på Reykjanes. Han slo seg ned like innenfor, på et sted som han kalte Reykjarvik etter dampen fra de varme kildene i nærheten. Ingolf Arnarsons landnám i Reykjavik hadde følgelig en religiøs bakgrunn.

Reykjavik ligger på 64° 10' nord, dvs. omtrent på samme breddegrad som Steinkjer. Byen fikk kjøpstadsrettigheter da handelen ble fri i 1786, og regnes som by fra dette årstall. Reykjavik hadde den gang ca. 300 innbyggere. Senere har innbyggertallet øket til ca. 85 000 av en samlet befolkning på ca. 240 000 mennesker på Island.

Reykjavik har, til tross for størrelsen, fremdeles et visst småbypreg. Bebyggelsen er for en stor del usammenhengende, fig. 48, og folk bor mest i villaer eller andre frittliggende boliger i mer moderate størrelser. Dette betyr naturligvis ikke at det ikke også finnes større og

Fig. 48. Reykjavik sentrum.

Fig. 49. Landbruksorganisasjonenes hus.

mer monumentale bygninger. Reykjaviks største hus er for tiden landbruksorganisasjonenes hus, fig. 49, som også inneholder byens største hotell.

Reykjavik har den største og viktigste havnen på Island, fig. 50. Over denne går størsteparten av landets eks-

port og import. Starter man en vandring i byen fra havnen, vil man fort komme opp dit hvor Ingolf Arnarsons bosetning en gang lå. Her finner man nå en rekke offentlige bygninger, blant annet nasjonalteatret og statsbiblioteket, fig. 51. Sistnevnte inneholder også statsarkivet. Like bortenfor ligger All-

Fig. 50. Reykjaviks havn.

Fig. 51. Statsbiblioteket.

Fig. 52. Alltingsbygningen.

tingsbygningen, fig. 52. Over døren står skrevet det gamle norrøne ordtak «Med løgum skal land byggja» — med lov skal land bygges.

Midt i Reykjavik ligger en liten innsjø, Tjörninn, som nå er delt i tre. Bebyggelsen langs Tjörninn har en karakteristisk profil som er gjengitt på flere islandske frimerker. Ett eksempel er 10-øresfrimerket fra 1925, fig. 53.

I tilknytning til innsjøene er det et større grøntområde. Et stykke opp i dette ligger hovedbygningen til Islands universitet. Bygningen er vist på et frimerke fra 1938, fig. 54, og er her tegnet etter modell. Selve bygningen ble først fullført en del år senere. Den finnes også på frimerke fra 1961. På den motsatte side av grøntområdet, på Reykjaviks høyeste punkt foran Hallgrímskirken, står

Nordens Hus i Reykjavik, fig. 56. Dette ble tegnet av den finske arkitekt Alvar Aalto, og ble bygget med bidrag fra det nordiske ministerråd. Huset er et håndfast bevis på det nordiske samarbeidet, og kan derfor stå som et forbilde også for filatelistene i de nordiske land.

Fra Nordens Hus kan det være passende å ta turen direkte til frimerkeutstillingen NORDIA 84 i Laugardalshöll øst for sentrum. Hallen er en del av det nye idrettsanlegget i Reykjavik. Et frimerke fra 1980 viser området slik det vil bli seende ut når det er ferdig utbygget. Laugardalshöll er den store hallen lengst i bakgrunnen. Det er

statuen av Leiv Eiríksson, oppdageren av Amerika, fig. 55.

Som et siste stopp i grøntområdet kan det passe å ta

Fig. 53. Hus ved Tjörninn.

Fig. 54. Universitetsbygningen.

Fig. 55. Leiv Eiriksson-statuen.

Fig. 56. Nordens Hus i Reykjavik.

et stykke til utstillingsområdet fra Nordens Hus, men det skulle ikke være noen store problemer å finne vegen. Vel møtt på NORDIA 84!

Referanser:

1. Aschehougs Konversationsleksikon.
2. Jon Adalsteinn Jonsson: One Hundred Years of Icelandic Stamps 1873—1973.

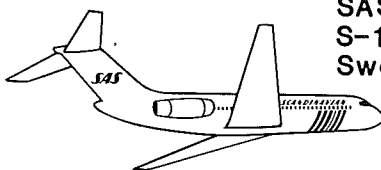

Fig. 57. Laugardalshöll på Reykjavíks nye sportsområde.

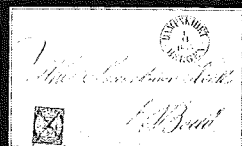
3. Brosjyremateriale fra Islands Turistråd. Bjarne Dahl og Ragnar Strøm.
4. Illustrasjoner med hjelp av Chr. Aug. Buchholdt,
5. Fotografering Torbjørn Hallgren.

SAS PHILATELIC CLUB

Er Du interesert i First Flight Covers-FFC ?
Send os navn og adresse og vi sender Dig gratis vor prislister.

SAS PHILATELIC CLUB
S-161 87 BROMMA
Sweden

Skip og post
i Hamburggruten
1853-1865

av Tore Gjelsvik

«Skip og post i Hamburggruten 1853—1865» av Tore Gjelsvik

Artikkelserien som gikk i Norsk Filatelistisk Tidsskrift i 1982/83 foreligger nå som eget smakfullt særtrykk. Pris kun kr. 60,-.

Opplaget er kun på 1000 eks., så snarlig bestilling anbefales.

Hoveddistributør: Wennergren-Cappelen %,
Postboks 738 Sentrum, Oslo 1

Seks nye merker fra Åland i 1985

Stor pågang og forsinkelser

Interessen for frimerkene fra det nye frimerke-«landet» Åland har vist seg å være enorm. Det kom så mange bestillinger på frimerker og førstedagsbrev foran utgivelsesdagen den 1. mars, at post- og telestyrelsen i Helsingfors ikke på noen måte har maktet å ekspedere unna. Dette vil med andre ord si at utsendelsen av bestilte merker er blitt sterkt forsinket. Selv de som tegnet abonnement har i skrivende stund ennå ikke fått sine merker.

heter det at post- og telestyrelsen (i Finland) har bestemt seg for å utgi seks nye merker i 1985 for landskapet Åland. Man har valgt å satse på de viktigste postale valørene og de mest anvendbare kompletteringsvalørene. Motivene blir igjen den såkalte allmuebåten, foruten et midtsommermotiv og en naturserie. To bruksmerker med allmuebåtmotiv utgis 2.

januar 1985, sammen med midtsommermotivet på et tredje bruksmerke. Først den 16. september kommer tre bruksfrimerker i naturserien: 2,00 mk med bilde av en park med tregrupper, 5,00 mk med motiv fra den ytre skjærgården — og et tredje merke hvor hverken pålydende eller motiv ennå er klart, men også dette hentet fra naturen. E.S.

Arktis-ekspedisjon for marin økologi

Marinøkologisk forskningsprogram i Arktis (Pro Mare) starter i 1984 og skal vare i seks år. Det blir tre tokt i Barentshavet i år («Lance»: juli-august; «G.O. Sars»: juni og august). Ekspedisjonspost forsynes med særstempler og postlegges i nærmeste anløpshavn hvor kanselleringsstempling finner sted. Interesserte kan sende selvadresserte og ferdig frankerte konvolutter til Pro Mare v/Egil Sakshaug, Inst. marin biokjemi, 7034 Trondheim-NTH. Kr. 10,- pr.

konvolutt sendes til postgiro-konto 5 78 59 44 eller bankgiro-konto 4240 08 17175. Tidsfrister: 10. mai for første tokt, 1. juli for de andre.

LAD DEM IKKE FUPPE...

OFF blev grundlagt i 1966 og har til formål at orientere sine medlemmer om usolide mønt- og frimærkeforbindelser. Dette dels gennem præventiv virkning og dels gennem et advarsregister over usolide. Endelig ydes der kyndig bistand ved inddrivelse af tilgodehavender m.m.
Nærmere oplysninger mod svarporto...

HENRIK ÅGER NORDLANDSVEJ 42 DK-7100 VEJLE DANMARK TLF.: 05-83 94 89

Det forlyder nå at man allerede har bestemt seg for nye utgivelser.

I et rundskriv vi via omveier har fått, et rundskriv undertegnet både av filatelseksjonen i Helsingfors og filateliservicen i Mariehamn,

en utenlandsk oppkjøper. Det var 3—4 utlendinger tilstede som opptrådte på vegne av diverse kunder. Hvem disse opptrådte for, får vi ikke vite for objektene igjen stilles ut — dersom de ble kjøpt for utstillingsformål.

Disse kommisjonærene var ofte noen leie anstøtsstener for oss nordmenn, men i enkelte tilfeller trakk vi det lengste strået. Deretter fulgte ca. 50 utsøkte stemplete eksemplarer av Norge nr. 1. Her kunne man velge mellom randeks-emplarer, hjørnemarginal-eksemplarer og rettvendte luksusstempler i prisklasser fra D.M. 900,- — 4000,-. Et meget vakkert eksemplar av «Cracked plate» (obj. 7029) gikk for DM 4100,-. Samme variant i loddrett 4-strip ble klubbet for DM 27 500,-. Av stemplene oppnådde to eksemplarer stemplet henholdsvis Surendal og Mosvigen i stenskrift begge DM 4000,- pr. stk. Deretter fulgte en avdeling skipsannulleringer på Norge nr. 1. Og her fikk vi se at dette virkelig er et populært område. Jeg nevner: Håndskrevet «Nordstjernen» DM 8800,-, håndskrevet «Constitutionen» DM 13 500,-, meget vakkert blått «Prinds Carl» på brevstykke DM 15 000,- og luksusstemplet «Dampskibet Bergen» oppnådde den fantastiske pris av DM 18 000,-. Ja, ja men — her satt de tyske markene løst i lommene — det var bare å bite tennene sammen om man ville henge med. Vi var nå kommet til avdelingen for sammenhengende stemplede enheter Norge nr. 1. Her kan nevnes en praktfull 6-strip stemplet Bergen, — tilslag DM 45 000,-, og deretter to meget vakre riststemplete 6-striper som gikk for henholdsvis DM 23 000,- og DM 19 000,-. Auksjonens andre toppobjekt var 10-blok-

Firestripe 3 skilling Oscar med håndskrevet «Damp. Moss 2/7 1864» oppnådde DM 8 200 + salær på EBEL-auksjonen (Utrop DM 6 000).

ken med øvre rand. Her ble tilslaget DM 300 000,-, også denne til en av de foran nevnte utenlandske oppkjøperne. Det var jo denne blokken som da den dukket opp ca. 1930 ga det endelige svaret på hvordan plateoppsettet av Norge nr. 1 måtte være. Altså fire blokker à 50 merker med avstand mellom de øvre og nedre blokkene på 27 mm. Absolutt et av norsk filatelis flaggskip. 9-blokken hadde et utrop på DM 140 000,-. Her hadde auksjonarius et underbud på DM 110 000,- som han opplyste at han ville vurdere. Det samme gjaldt den loddrette 6-blokken hvor utropet var DM 125 000,-, og det forelå underbud på DM 100 000,-. Hvorvidt disse budene til syvende og sist ble akseptert vites ikke, men det er vel grunn til å tro at når auksjonsfirmamet ser hele auksjonen under ett vil disse budene bli akseptert.

Av brevene var det jo den såkalte «blandingsfrankaturen» NK 1 og NK 4 som var utropt til toppobjektet. Dette hadde et utrop på DM 120 000,-, men ble — jeg hadde nær sagt — heldigvis ikke solgt. Her dreier det seg jo ikke om en ordentlig blandingsfrankering, da brevet først er frankert med NK 1 stpl. 318 (Tønset) og sendt til Lillehammer. Deretter er brevomslaget brukt en gang til et par uker senere — påsatt korrekt 4 skilling Os-

car stpl. 181 (Lillehammer) (NK 4) og sendt fra Lillehammer til Merager. Vi har jo flere slike tilfeller av dobbeltbruk i midten av 1800-tallet, men hvor man gjerne har tatt bryet med å vende omslaget for det ble brukt på nytt slik at man får merker både på innsiden og utsiden av brevomslaget. Virkelig blandingsfrankering av NK 1 og andre merker på brev kjennes, såvidt jeg vet, i dag ikke.

Skilling Oscar

Her åpnet avdelingen med det eneste kjente original-eksemplaret av Nymans prøvetrykk til Oscar-utgaven — nemlig det røde «Fyra skilling»-utkastet. tilslaget ble DM 22 000,-. En 25-blokk av 2 skilling ustemplet, usedvanlig vakker, fikk tilslag DM 46 000,-. Den ene av to stemplede 4-blokker fikk tilslag på DM 22 000,-. Her kjennes også noen få blokker på brev, men disse er såvidt vites i heller dårlig forfatning. En oppsiktsvekkende pris oppnådde videre brevstykket med hele Oscar-serien meget vakkert stemplet Laurvig 20/3 1859. Et meget tiltalende objekt, men tilslagssummen DM 9000,- må være å kjøpe gullet dyrt.

Største kjente enhet av 3 skilling Oscar — ubrukt 20-blokk — ble solgt for DM 22 000,-, mens en meget vakker stemplet vannrett 7-strip 4 skilling Oscar oppnådde

hele DM 18 000,-. Uttaggete 4 skilling Oscar var nesten massevare. Tre stk. ble solgt for henholdsvis DM 25 000,-, DM 21 000,- og DM 17 000,-. Oscar-avdelingens vel beste objekt — en meget vakker ubrukt 6-blokk 8 skilling Oscar (største kjente) ble klubbet ned for ikke avskrek-kende DM 57 000,-.

Også på Oscarsmerkene oppnådde skipsannulleringene gode priser. Spesielt kan nevnes en vannrett 4-strip 3 skilling håndskrevet «Damp. Moss 2/7 -64» som oppnådde DM 8200,-.

Avdelingen med brev av skilling Oscar var også meget sterk. Her skal imidlertid bemerkes at flere av brevene hadde tildels store mangler som ikke var nevnt i beskrivelsene. Dette ifølge auksjonsfirmaet fordi de fleste var unikater, og derfor ikke kan forventes å være i prima stand. Noen voldsom kamp ble det ikke på så mange brev, men de som ble solgt gikk til priser rundt utrop. Jevnt over kan man nok si at det var en tydelig oppgang på norske skillingsbrev, i og med at så mange brev ble solgt til såpass gode priser som de ble. Noen få eksempler: 2 skilling single på trykksak til Sverige, DM 4100,-, 68 skilling til Italia DM 18 000,-, 4 blokk 8 skilling til Russland DM 9000,- og 8 skilling single på trykksak til Spania DM 5800,-. Noen meget gode brev som f.eks. 83 skilling til USA ble ikke solgt, men så var utropet også hele DM 50 000,-.

Man var dermed gjennom de største og «tyngste» objektene, men også fra avdelingen våpen 1863 og 1867 bør noen resultater nevnes.

Våpen 1863

2 skilling ubrukt 4-blokk DM 10 000,-, 2 skilling nydelig

Fireblokk 8 skilling Oscar på brev fra Bergen til St. Petersburg i Russland oppnådde DM 9 000 + salær (Utrop DM 6 000).

Ni-blokk av 3 Skill Våpen 1863, ubrukt, med øvre høyre marginal, gikk for DM 22 000 + salær (Utrop DM 17 500).

par på brevstykke luksus-stemplet «Haakon Jarl» DM 6600,-. 9-blokk 3 skill. ubrukt med øvre høyre hjørnemarg DM 22 000,-. 15-blokk 4 skill. plate I med marg venstre side DM 23 500,-. 8 skill. ubrukt i 6-blokk med marg høyre side DM 14 500,-. En brukt 4-blokk 24 skill. oppnådde DM 8200,-. Et av de få kjente Asia-brev med skillingsmerker, nemlig 24 skill. og 3 skill., 3 på brev til

Burma, oppnådde DM 24 000,-.

Våpen 1867

Her var det ikke mer enn 14 objekter, og best pris oppnådde en stemplet 4-blokk 2 skill. 2 — nemlig DM 5800,-. Her ble det imidlertid oppdaget en rift i blokken etterpå, så denne er muligens returnert etter auksjonen. Ubrukt 4-blokk 8 skill. 8 oppnådde DM 6500,-. Siste objekt på

auksjonen var en komplett opplating Norge nr. 1 bestående av totalt 416 merker inkludert flere striper og par. Kvaliteten var imidlertid meget varierende om man så hele rekonstruksjonen under ett. Et skriftlig bud på DM 175 000,- forelå og ble antagelig akseptert.

Som en konklusjon på auksjonen under ett, må man nok si at norske skillingsmerker fikk et godt spark oppover. Og det viser seg igjen at folk er blitt utrolig kvalitetsbevisste — selv når det er snakk om unikater og topp objekter. Dette er jo noe spesielt investorene har fremtvinget. En samler vil nok mer kunne akseptere et lite minus på et objekt for å ha det i sin samling og der ved dokumentere at det finnes. Men prisen må jo da være akseptabel sett fra samlerens synspunkt. Man

ser gang på gang at prisene da når nær sagt uanede høyder. Man syntes jo på forhånd at de fleste utrop var i høyeste laget, men det viste seg at det meste ble solgt. Totalt opprop var DM 2,5 millioner, mens tilslagene utgjorde temmelig nøyaktig 2 millioner DM. At her ble såpass stort avvik skyldtes jo at flere av objektene i 50—100 000 DM klassen var sterkt overvurdert, feilbeskrevet og/eller med større defekter, og dermed ikke ble solgt.

Hvem kjøpte så hvilke objekter? Ja, det vet knapt vi som var tilstede, da svært mange opptrådte på vegne av andre. Vi nordmenn bet godt fra oss og fikk flyttet en del pene objekter tilbake til Norge, men svenskene var nok også denne gangen de som ble sittende igjen med

de mest interessante og største objektene.

Men alt i alt, to spennende timer med auksjonering av norske frimerker som vi vel neppe får se maken til på lange tider. Om det noen gang skjer. Tilfredse smil, en liten champagneskål blant de tilstedeværende, og frimerkeprat til langt ut i de små timer ble enden på århundrets hittil største auksjon av norske frimerker.

For ordens skyld kan opplyses at alle oppgitte priser er tilslagssummer. I tillegg kom 15% provisjon, slik at man må bruke en omregningsfaktor på 3,30 for å finne hva kjøper måtte betale i norske kroner. Dersom noen av NFTs lesere ønsker ytterligere resultater fra auksjonen, kan de skrive til F. C. Moldenhauer d.y., Frimerkehuset ¼, Boks 258, 5001 Bergen.

SOLØR FRIMERKER

Boks 93
2281 Gjesåsen
Tlf. 066/58 941

Bankgiro 7 195.05.06134
Postgiro 3 31 61 06

Salgsliste nr. 6

PRISER ETTER HANDLERKATALOG NR. 12

÷ 20-50%

OBJEKT NR. 256

NK 94 田 xxx kr. 7.500,-
(HK 12 kr. 8.400,- ++)

Skriv etter gratis salgsliste!

VELG OFFENTLIG AUKSJON

for kloke
samlere, investorer
og handlere

Especially For Specialists®

SCHIFF auksjonenes spesialiteter: US, UN, & merker fra hele verden samt posthistorie.

Kjøpere: By pr. telefon, pr. post eller personlig. Bud behandles uten kostand. 10% legges til på salgsprisen.

For å sikre Dem neste auksjonskatalog så send \$2,— For katalog og liste over oppnådde priser. Ett års abonnement koster \$ 12,50.

Selgere: Kun 10% kommisjon på oppnådde priser — ingen objektkostnader. Kontakt oss før merker sendes.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street, Ridgefield Park, New Jersey,
U.S.A. 07660

Telephone (201) 641 - 5566
Licensed & Bonded Auctioneers

Berlinerblå, Pariserblå eller Prøyssisk blå?

Farvebetegnelser på frimerker sjelden entydige

Av Harry Snarvold

Visse fargebetegnelser og nyanser er ofte et problem for filatelisten, da de sjelden er helt entydige og oppfattes divergerende hos forskjellige mennesker.

Mange har sikker støtt på dette problemet, og for norske filatelister har f.eks. de grønnaktige nyanser av 2 skilling posthorn ofte blitt debattert. Er den av hevd brukte betegnelsen «prøyssisk blå» relevant for disse merkene? Spørsmålet kjenner sikkert mange igjen.

Til trykningen av våre blå frimerkeutgaver på denne tid, og muligens også til de grønne, ble det med stor sikkerhet innkjøpt s.k. berlinerblå farge fra Tyskland.

Denne fargen består av ferri-ferrocyanider, det vil si en forening av jern og cyan (kull og kvelstoff).

Fargestoffet ble først fremstilt av kjemisten og kunstneren Diesbach i Berlin 1704, derav dels navnet Berlinerblått og Diesbachblau.

Denne mannen hadde av en god venn ved navn Dippel fått en del brukt pottaske (kaliumkarbonat) som kunne brukes for fremstilling av karminrødt.

Diesbach blandet ved en tilfældighet pottaske med okseblod, (blodlutsalt), men fikk ikke en rød farge men i stedet en praktfull blå farge, som langt senere i 1724 ble beskrevet.

Dette rene fargestoffet fås i dytblå stykker og er en av våre mest intensive farger, og blir derfor ofte utblandet med hvitt fyllingsmiddel, f.eks. tungspat.

I helt ren form betegnes fargen som Pariserblå eller Miloriblå, og ble i stor utstrekning produsert i Paris, — mens den utblandede fargen fikk navn som Berlinerblå og Prøyssisk blå. Videre er det sannsynlig at man i trykkeriet har dempet fargen ytterligere med f.eks. sinkhvitt eller tungspat, hvilket forklarer forskjellige lysere nyanser. Vik-

tig er imidlertid her å merke seg at fargen alltid forble den samme. I handelen betegnes fargen som en blå farge, men i relasjon til andre nærbeslektede blå farger, f.eks. ultramarin, «slår den mot grønt» eller kan virke «nær grønnlig blå», for å sitere eksperter på området.

Efter min egen erfaring er dette presis hva man opplever med disse merkene, — de slår mot grønt når man legger dem ved siden av andre blå merker.

Som undertegnede ser det, er det derfor ikke grunnlag for å endre den gamle vedtatte og innarbeidede betegnelsen «Prøyssisk blå» for denne utgaven.

For å få denne «grunnfargen» brukket over til grønn farge, tilsatte man kromgult eller kremserhvitt i blandingsforholdet ca. 1:9. Dette var økonomisk fordelaktig da Pariserblått var et meget dyrt produkt.

Det kan tillegges at fargen var giftfri og tørket fort, hvilket gjorde den vel egnet for trykning av frimerker, som på denne tid ofte ble utført i fuktige og dårlig oppvarmede lokaler.

Til slutt ønsker jeg å nevne at jeg i mange år har hevdet, ikke uten motbør forresten, at de s.k. prøyssiske blå merker opptrer i et par eller kanskje i tre forskjellige nyanser. Jeg har derfor tidligere anmodet komiteen for Norgeskatalogen om å innføre disse tre fargenyanser, med følgende betegnelse:

- 1) Lysende grønnlig blå
- 2) Grønnlig blå
- 3) Matt grønnlig blå

Dette overensstemmer også stort sett med Sigmund Jakobsens forslag til betegnelser som han foredro ved et seminar i Gøteborg for en tid siden.

Rent generelt burde vel tiden også være inne til å utarbeide enhetlige betegnelser for våre nyanser etter NCS-systemet, som svenskene nå snart har klart. Spesielt som dette system (Natural Color System) fra den 1. februar i år også er standard for Norge.

Souvenirark «FREFIL 84»

I forbindelse med den nasjonale frimerkeutstillingen FREFIL 84, i Fredrikstad i tiden 30. mai til 3. juni, har Postdirektoratet stilt til disposisjon et spesielt souvenirark.

Dette souvenirarket inneholder nytrykk av de siste fire ikke utgitte verdier av frimerkeutgivelsen «Løve I», nemlig nominalene 30, 35, 50 og 60 øre. Nytrykkene er utført i boktrykk med de originale trykkstempler fra Postmuseet. Fargene er de samme som ville vært brukt for de tilsvarende nominaler i 1922, — 30 øre grå, 35 øre gråbrun, 50 øre brunkarmin og 60 øre blågrønn. Arket er trykket hos Emil Moestue A/S.

Souvenirarket vil komplettere det ark som ble utgitt til «FILOS 83», der de seks andre ikke utgitte nominaler var nytrykket. Souvenirarket til de seks andre ikke utgitte nominaler var nytrykket. Souvenirarket til «FILOS 83» er nå helt utsolgt.

Souvenirarket for FREFIL 84 vil bli fremsendt i 40.000 nummererte eksemplarer i format a 6.

Salgsprisen for souvenirarket er kr. 25,- pr. stk. Det kan bestilles ved innbetaling på postgirokonto:

4 08 48 93

Norsk Filatelistforbund

FREFIL 84

c/o Troms Filatelistklubb

9001 TROMSØ

Utleveringen vil finne sted pr. post umiddelbart etter utgivelsesdagen 30. mai. Det sendes ikke mot oppkrav.

Bestillingskort for souvenirarket samt andre spesielle produkter for utstillingen blir sendt ut med Postdirektoratets FILATELISNYTT i april.

NORSK FILATELISTFORBUND

Stor interesse for førstedagsbrev

Av de elleve norske frimerkeutgavene som ble utgitt i 1983, ble det solgt over 1,1 millioner førstedagsbrev. Altså et gjennomsnitt på noe over 100.000 pr. utgave. Den mest populære utgaven var Norden-frimerkene i mars med 160.000. Selv bruksfrimerket med verdien 50 kroner hadde et opplag på 76.400 førstedagsbrev, som betyr at samlerne satset 3,8 millioner kroner for å sikre seg dette objektet. Fra og med i år er også salgsapparatet utvidet. 70 postkontorer rundt om i landet deltar nå i direkte salg av Postverkets førstedagsbrev.

Uformell aften under FREFIL 84

I artikkelen i NFT nr. 3/84 (marsnummeret) om den nasjonale frimerkeutstillingen FREFIL 84 i dagene 30. mai — 3. juni i Fredrikstad, er det dessverre gitt en feil opplysning. Det heter der at det skal arrangeres en uformell aften i «Det Grunnmurede Proviantmagasin» den 31. mai. Det opplyses at den uformelle aftenen arrangeres den 30. mai, det vil si samme dag som utstillingen åpner.

Dansk Filatelistisk Tidsskrift

Danmarks største filatelistiske tidsskrift:

- .. er medlemsblad for DFF's over 10.000 medlemmer.
- .. udkommer 8 gange årligt.
- .. bringer artikler om dansk og udenlandsk filateli.
- .. skrevet af frimærkesamlere for frimærkesamlere.
- .. indeholder samlesider til et nyt dansk stempelkatalog.
- .. indeholder farveplancher ned danske frimærker.
- .. abonnement for 1984 koster danske kr. 75,00
- .. kan tegnes ved indbetaling på postgiro 9340106.

Rekvirer evt. et gratis prøvenummer ved at skrive til:

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Grønnegade 41 · 1107 København K · Tlf. 01-151776 · Giro 0340108

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Engers Frimerker, Post: Boks 15, 2824 Redalen. Tlf.: 061/81 555.	Den Norske Frimerkeforretningen AS, Boks 33, 3408 Tranby, Tlf.: 03/85 02 37
Wennergren-Cappelen AS, Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, Oslo 1. Tlf.: 02/42 86 10.	ST-Frimerker, Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES. Tlf. 04/62 33 32
Frimerkehuset AS Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen Tlf. 05/31 44 20.	Norfrim, Bjaaland & Sæther, Post: Boks 5606 Briskeby, Oslo 2
Norsk FDC-service A/s, Boks 109, 4601 Kristiansand S.	Dano Frimerkeauksjoner, Frank Ariansen Sandesundvn. 14, Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.
Bengt Lilja Frimärksauktioner AB, Stora Nygatan 31, S-211 37 Malmö, Sverige. Tlf.: 095 46 40/23 62 40	Tobakk og Frimerkecenteret, Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49, Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.
Telemark Hobby & Kunst, Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien. Tlf.: 035/27 354.	Ceta, Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD. Tlf.: 034/62 630.
Kjell Germeten AS Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg, Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.	Magne Hogneland AS-Skanfil Flotmyrgt. 173, Post: Boks 1529 Risøy. 5501 Haugesund. Tlf.: 047/ 29 340
A/s Samler-Invest, Skippergt. 7, Tlf.: 02/ 42 32 64. Post: Boks 3717, Oslo 1.	Chr. Winther-Sørensen AS Boks 83. 1371 Asker. Tlf. 02/ 78 26 31
Hamar Mynt- og Frimerkeforretning Mynt Mart'n Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/ 22 818	Kristiansen og Brunsæl Frimerkeforretning, Thv. Meyersgt. 47, Oslo 5. Tlf.: 02/37 79 63 Post: Boks 2041 Grünerløkka, Oslo 5. Tlf.: 02/26 28 72
Frimerkehjørnet, Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616 St.H., Oslo 1, Tlf. 02/69 47 21	Aarhus Frimærkehandel I/S, Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark, Tlf. Danmark 095456/12 52 88
K. E. Løvås, Olav Nilssons gt. 6, 4000 STAVANGER.	

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamp Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS,

Bogstadveien 3, OSLO 3. Tlf.: 02/46 41 68.

**Larvik Mynt- og
Frimerkeforretning**

Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830

Kjell Ryen,

Boks 50 Kaldbakken, OSLO 9. Tlf.: 02/25 63 55.

Odd F. Moe

Post: Boks 207, 1301 Sandvika. Telf. 02/54 01 07

BC-Frimerker,

Boks 640 Kurland, 1701 SARPSBORG. Tlf.: 031/42 129.

Alva AS, Frimerker og Mynter,

Prinsensgt. 5, Oslo 1, Tlf. 02/41 15 35

Bernt C. Middelthon AS,

Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER. Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.

**K. E. Frost, Stavanger Mynt og
Antikk,**

Løkkeveien 28, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41

VEST-auksjon R.H. Schiøld,

Boks 1044, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/58 55 13

Orient Frimerker og Mynter,

Langbryggen 11, 4800 Arendal, Telf. 041/23 255 - 94 266

Frimärkshuset ABMäster Samuelsgatan 5, S-111 44 Stockholm, Sverige.
Tlf.: 095468/24 96 50**T. Tvedte A/S,**Skjoldenvn. 17, Post: Boks 445, 5501 Haugesund.
Tlf.: 047/21 2666**Tore G. Solheim,**Nordahl Brunsgrt. 3, Post: Boks 2662 St. H., OSLO 1.
Tlf.: 02/20 30 83.**Filateli,**

Boks 6 Bestun, OSLO 2 Tlf.: 02/57 69 75.

Bryggen Mynt & Antikk,A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN.
Tlf.: 05/31 47 36**Anton Holmboe,**

Stensgt. 7, OSLO 3. Tlf. 02/69 40 40

Skien Mynt & FrimerkehandelTelemarksgt. 22. Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615**Sørlandets Frimerke- og
Myntsenter AS,**Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S.
Tlf.: 042/26 902.**F.C. Moldenhauer AS,**Bergens Frimerkeforretning, Haakonsgt. 16, Bergen, Post:
Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.**Nira Frimerker,**

St. Mariest. 48, 1700 SARPSBORG Tlf.: 031/56 329.

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Tre polar-skip til de nordlige strøk i sommer

Norsk Polarinstitutt's sommerekspedisjon til Svalbard vil også i år ta med post for filatelister, men som tidligere vil antall brev bli begrenset til to stk. pr. innsender. Ekspedisjonsfartøyet er «Lance» som går nordover i begynnelsen av juli, og det vil ikke være tilbake igjen før i begynnelsen av september.

De som vil sende med brev kan sende adresserte og frankerte konvolutter i en samlekonvolutt til:

Norsk Polarinstitutt
Postboks 158
1330 Oslo Lufthavn

innen 29. juni 1984, og husk å merke samlekonvolutten med «Filateli-post». Det blir et gebyr på kr. 10 å betale pr. brev som sendes med, og dette bes vennligst betalt til postgiro 3 92 59 48. Alle sendinger vil følge ekspedisjonsfartøyet til sommeren, og de blir påført ekspedisjonens stempel før de postlegges på Svalbard.

To båter til

Også to norske polarskuter, «POLAR-QUEEN» og «POLARBJØRN» skal være ekspedisjonsskip i nordlige farvann kommende sommer. Polarqueen skal nord til Framstedet med MIZEX-ekspedisjonen, og Polarbjørn skal til Svalbard med en geologisk ekspedisjon. Begge kapteinene har sagt seg villige til å ta med post for filatelister, og alle brev vil bli påført fartøyet's ekspedisjonsstempel og postlagt som ekspedisjonspost. Alle brev må være frankert med norske frimerker.

Polarqueen går tidlig nordover, og all post må være hos nedenstående adresse *seine*st 25. mai 1984.

Polarbjørn går til Svalbard seinere i sesongen, og all post til denne ekspedisjonen må være kommet innen 22. juni 1984.

Post til begge ekspedisjoner sendes til:

Polarpost
v/Ørnulf Lauritzen
Postboks 6348 Etterstad
0604 OSLO 6.

Det blir et gebyr på kr. 10 pr. brev, og dette sendes til postgiro 5 10 37 34. Om ikke annet er angitt, blir halvparten av alle brev sendt med hver båt.

Ørnulf Lauritzen

nft

vi sakser:

Post-forfalskninger

To forfalskninger av vesttyske frimerker har dukket opp i det siste, forfalskninger som i første rekke ikke tar sikte på å lure samlere, men for å «lure» postvesenet. Slike merker er blitt solgt til stor-forbrukere til under pålydende. Begge forfalskningene gjelder kurserende merker med slottsmotiv, og med pålydende 200 pf. og 230 pf. Forfalskningene kan lett skilles fra originalene ved den grove og urydige taggingen og ved at forfalskningene er utført på ikke-fluorescerende papir. Trykket er også forskjellig, — de ekte merkene er utført i boktrykk mens forfalskningene er gjort i offset.

Ekte

Falsk

(*Berner Briefmarken Zeitung*)

Stjalne malerier og frimerke-utgave

Det ungarske postvesen planla i 1984 bl.a. å gi ut en frimerke-blokk med berømte malerier som motiv. Nylig ble det stjålet syv malerier fra Budapests museum for skjønnere kunster. Det er disse syv maleriene man ville avbilde, for å gjøre offentligheten kjent med dem slik at de kunne finnes igjen.

Nå har imidlertid det skjedd at maleriene er funnet funnet igjen, riktignok lettere beskadiget, i Grekenland. Hvilken innflytelse dette vil ha for frimerkeutgavene — eller om utgaven har hatt noen innflytelse på oppklaringen av tyveriet, sies det ingenting om.

(*Sammler-Express, organ for filatelistforbundet i DDR*)

nft

nytt om nye frimerker

Redigert av Knut Riiber

NORDEN

Danmark

3/5: To merker i anledning av 25-årsjubileet for dannelsen av Den Europeiske Post- og Telekommunikasjonskonferanse (CEPT). Motivet er det samme som de andre medlemslandene bruker på sine utgaver i samme anledning. CEPT ble dannet i 1959, og i anledning jubileet ble det utlyst en konkurranse om et felles frimerkemotiv. Under et møte i Wien ble forslaget fra Monaco valgt for EUROPA-frimerkene 1984. Det er tegnet av kunstneren J. Larrière. Motivet er en bro som skal symbolisere kommunikasjon, utveksling og samarbeid.

Merkene får pålydende kr. 2,70 og kr. 3,70 og trykkes i farvene rød og blå. Gravør er Arne Kühlmann, og merkene trykkes i stålstikk på fluorescerende papir.

Det blir en liten forandring i den tidligere offentliggjorte tidsplan for det videre danske frimerkeprogrammet: Merket med bildene av en eldre dansk kro som var planlagt utgitt 3/5, er blitt utsatt til 6/6.

Island

samme som på de andre lands utgaver — en bro, og begge merkene har dette motivet.

3/5: To frimerker i «felles-utgaven» i anledning CEPT's 25-årsjubileum. Motivet er det

Merkene utgis med pålydende 650 aurar og 750 aurar, og trykkes i flerfarvetrykk i Sveits.

Sverige

24/4: Fire nye «rabatt-frimerker» med motiv fra svenske landsskapsvåpen. Det er fjerde året på rad at disse merkene henter sine motiver fra landsskapsvåpene. Denne gang er det våpen fra Skåne, Blekinge, Södermanland og Västerbotten som er med. Merkenes pålydende er kr. 1,60. De gis ut i hefter med 20 i hvert og blir dermed tresidig tagget. Salgstiden er begrenset til 24. april—19. juni 1984. Det er Jan Magnusson som har hatt ansvaret for typografien, og merkene er trykt i fotogravyr i Storbritannia.

EUROPA forøvrig

Belgia

10/10: 8 Fr. til 20-årsdagen for dronning Fabiolas by I og ungdomsfilateli.

24/10: 3 x 10 Fr. til propaganda for landets egen industri, «Made in Belgium».

7/11: 20 Fr. til minne om dikteren Hendrik Conscience.

Bulgaria

29/7: 5 st. til 80-årsdagen for opprettelsen av det russiske sosialdemokratiske arbeiderparti 1903.

29/7: 5 st. «Ilindensko-Preobrashensko oppstanden 1903—1983».

10/8: 5 st. berg-geologiske høyskole.

18/8: 5 og 13 st. 60 år for desemberoppstanden 1923.

Kypros

Tyrkisk post:

10/10: 10, 15, 50 og 65 Tl. fugler.

Kypros

27/10: Seks frimerker til forskjellige jubileer: 3 c. kypriotiske elektrisitetsmyndigheter 30

år, 6 c. verdens kommunikasjonsår, 13 c. 25 år int. skipsfartsorganisasjon, 15 c. menneskerettighetene, 20 c. 100-års fødselsdag Nicos Kazantzakis og 25 c. 70-årsdagen for erkebiskop Makarios' fødsel.

17/11: 4, 13 og 20 c. Julen 1983.

England

16/11: 12½, 16, 20½, 28 og 31 p. Julen 1983.

17/1: 16, 20½, 28 og 31 p. engelske våpenskjold.

Guernsey

7/2: 9, 13, 16, 28 og 31 p. til 100-års fødselsdag til «Dame av Sark».

Jersey

17/1: Dyr IV i verdiene 9, 12, 20½, 26, 28 og 31 p.

Europarådet

21/11: 2.00 og 2.80 Fr. tjenestefrimerker.

Frankrike

7/11: 2 x 1.60 fr. til minne om motstandskvinne Renée Levy og Berthie Albrecht.

14/11: 2.00 + 0.40 fr. til 200-året for forfatteren Stendahls fødsel.

28/11: 1.60 + 0.40 og 2.00 + 0.40 fr. Røde Kors.

5/12: 4 fr. med motiv maleriet «Le Lapin Agile» av Ultrillo.

Gibraltar

17/11: 4, 17 og 60 P. Julen 1983.

17/11: 17 og 60 P. til 500-års fødselsdag til maleren Raphale Santi.

Hellas

26/9: 50 Dr. med portrett av Demokritus.

17/11: 15 og 30 Dr. teknisk høyskole.

Italia

10/10: 250, 300, 400 og 500 L. italienske villaer.

28/10: 300 L. «Francesco de Sanctis».

Jugoslavia

25/11: Olympiske vinterleker i Sarajevo: 4.00 D. hopp, 4.00 D. slalåm, 16.50 D. bob, 16.50 D. utfor, 23.70 D. hurtigløp på skøyter, 23.70 D. ishockey og en blokk 50.00 D. vinterlekenes symbol.

Liechtenstein

5/12: 40, 80 rp og 1.80 fr. vinter-OL i Sarajevo.

5/12: 20, 50 og 80 rp. Julen 1983.

Luxembourg

5/12: Caritas 1983. Forskjellige våpenskjold i verdiene 4 + 1, 7 + 1, 10 + 1, 16 + 2 og 40 + 13 fr.

Malta

5/10: 3, 8 og 27 c. 40 år industrigrunnleggelse.

17/11: 2, 12, 13 og 20 c. gamle maltesiske seilskip.

Nederland

11/10: 70 c. til Martin Luther-jubileet.

16/11: Ungdomsvelgjørenhet 1983. Motivene i år er julemotiver og i verdiene 50 + 10 c, 50 + 25 c, 60 + 30 c og 70 + 30 c.

Portugal

19/10: 12.50 Esc. 500 år portugisiske kakler.

9/11: 16 og 51 Esc. 200 år luftfart.

23/11: 12.50 og 30 Esc. Julen 1983. Glassmalerier.

Madeira

19/10: 12.50, 30, 37 og 100 Esc. blomster.

San Marino

29/9: 500 L. verdens ernæringsprogram.

1/12: 300, 400 og 500 L. Julen 1983.

Sovjet

25/8: En blokk, 50 Kop. til 125-året for det første russiske frimerke.

26/8: 5 Kop. «Namibia-dagen».

29/8: 5 Kop. Solidaritet med Palestina.

19/9: Fyrtårn i Østersjøen, 1 Kop. Kipu, 5 Kop. Keri, 10 Kop. Stirsudden, 12 Kop. Tahkuna, og 20 Kop. Talliin.

20/9: 4, 6, 15, 20 og 45 Kop. Hviterussiske malerier.

1/10: 4 Kop. til 100-året for fabrikkens «Hammer og sigd».

10/10: 3 x 5 Kop. ernæringsprogram.

27/10: 5 Kop. til dikteren Machtumkulis 250-års fødselsdag.

Spania

8/9: 14 Pts. «Autonome statut Asturiens».

12/9: 38 Pts. til den 44. kongress det int. statistikk institutt.

8/10: 16 Pts. Frimerkets dag 1983.

10/10: 16 Pts. «Autonome institutt for Valencia».

12/10: 38 Pts. Amerika—Spania.

28/10: 10, 16 og 38 Pts. glassmalerier i kirkevinduer.

Tsjekkoslovakia

9/9: I tillegg til den 9. Biennale for illustrasjoner for barn og ungdom i Bratislava, fire merker, er det også utgitt en blokk med de fire merker sammentrykt + innskrift.

Tyrkia

4/9: 50 Lire i forbindelse med utdelingen av Aga Khan-Prisen for arkitektur.

14/9: Skadelige insekter i verdiene 15 + 5, 25 + 5, 35 + 5, 50 + 10 og 75 + 10 L.

22/10: 5 x 15 Tl. i forbindelse med den 5. nasjonale frimerkeutstilling i Izmir.

29/10: 15 og 50 Tl. til 60-årsdagen for opprettelsen av republikken.

2/11: 50 Tl. antikke steder.

Vest-Tyskland

10/11: 80 Pf. Forbundsstatens land og områder, 60 Pf. 150 år tysk tollforening, 80 + 40 Pf. Julen 1983.

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER

Use our small advertisements

Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.

Small ads, must be paid in advance.

Use our postal account 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.

Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen Sie auf unser Postscheckkonto 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.

nft SELGES:**NFT 1979—83.** Frimerke forum 1978—83 og Nordisk Filateli 1979—83 selges. Svein Ivar Nilsen, Haskollvn. 34C, 3400 LIER.**NORGE ÷ 20/50 %.** Fortsatt godt utvalg og meget gode tilbud **/stpl. Skriv etter salgskat. nr. 6 fra SOLØR FRIMERKER, Boks 93, 2281 GJESÅSEN.**NORGE** i hel- og halvark:** 50 nr. 477 kr. 190, 50 serier 485—89 kr. 2000, 50 nr. 510 kr. 1500, 50 serier 564—65 kr. 850, 50 serier 585—86 kr. 525. Hans H. Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA.**NST-TYSKLAND** 1965-80.** Rimelig. Skriv til Tom Kallevig, Munthesgt. 27, OSLO 2.**LOT NORGE**.** Bl.a. lot m/HK-12 verdi kr. 45000, selges for kun kr. 19000. Mindre lots til ca. 40/50% av HK-12. Hans H. Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02-53 37 20.**NORGE** i hel og halvark** 100 nr. 638 kr. 1000, 100 nr. 680 kr. 125, 100 nr. 704 kr. 300, 100 nr. 705 kr. 180, 100 nr. 725 kr. 100. Hans H. Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA.**USA-filateli.** Godt utvalg i brukt USA, nyhetsabo., Olympiaden Los Angeles 1984. Prisliste fra TBV-Kjøp, Postboks 88, 1851 MYSEN.**FRIMERKEHEFTER OG AUTOMATMRK.** Be om nærmere spesifikasjon. Bl.a. nevnes FH33A kr. 500, FH36B kr. 450, FH45B m/gul fosfor kr. 200. Hans H. Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA.**ÅLAND.** Serie** 7 ulike kr. 41, stpl. kr. 41, FDC 3 uv. illustr. kr. 45, off. årssett kr. 45. Prisliste Finland 1891-1984 sendes mot kr. 2 i frimerker. Porto kr.

4 for rek.brev kr. 14. Bet. til pgk. Finland TA 13665-7 eller i sjekk. Bengt Waxlax, Tavastehusg. 4H, SF-65350 VASA 35.

V.-TYSKLAND/BERLIN. Lot stpl. Michel 500 DM, også bedre merker kun kr. 105 portofr. ved bet. pgk. Stockholm 106136-5 eller i brev. S. Schulze, Donauwörtherstr. 133, D-8900 AUGSBURG.**700 forskj. Norge** selges for kr. 545 inkl. porto. Normalpris kr. 925. Returret. Sonja Kvinlaug, Helldalen, 4480 KVINESDAL.**V.-TYSKLAND/BERLIN. brevklipp.** Bare minnes og tilleggsmarker, kun kr. 230 for 500 gr. portofr. ved bet. pgk. Stockholm 106136-5 eller i brev. S. Schulze, Donauwörtherstr. 133, D-8900 AUGSBURG.**Kompl. frimerkeserier** bl.a. 137-40, 485-89 st. HK kr. 500 selges for kun kr. 175 + porto. L. Holm, Glaservn. 77, 3700 SKIEN.**V.-TYSKLAND/BERLIN. kilovare.** Missionsvare med ca. 800—1000 jub. og tilleggsmarker pr. kg. 800 gr. kr. 140 portofr. ved bet. pgk. Stockholm 106136-5 eller i brev. S. Schulze, Donauwörtherstr. 133, D-8900 AUGSBURG.**For 50 kr. i brev** får De 150 særmerker BDR og min liste «Briefmarken aus aller Welt». H. Eitner, Schlachthausstr. 16, D-7400 TÜBINGEN, V.-Tyskland.**Grieg 1943,** brunt postfriskt maskinprovtrykk utan valör och landsnamn, säljes för 65 s.kr. inkl. rekporto. Mancolister Östeuropa bearbetas. Olav Holden, Junkergatan 37, S-126 53 Hägersten. Postgiro Stockholm 4559986-7.**NORGE** /stpl.** FDC, årssett og hefter selges av samler til NK-priser. Meget god kval. Mankolisteretterkrav. Knut B. Solberg, 3. Strømterr. 11, 3000 DRAMMEN.**Brukte kuverter** med stemplede færøyske merker, forskj. motiv fra Færøylene selges om god pris gis. Hestø Svømmehal, DK-3815 HESTØ, Færøylene.**SVERIGE** stemplet, postfrisk og hefter. Fullstendig prisliste omfattende samtlige merker utgitt 1855—1983 sendes mot nkr. 2,50 i frimerker. Lars Ohlson, Prästgatan 24, S-252 24 Helsingborg.**NORGE**** til fornuftige priser. Prisliste tilsendes gratis. Tore Jeremiassen, Øvre Markveg 8A, 9000 Tromsø. Tlf.: 083-84 191/80 361.**SENSASJONELT PEN LUFTBALLONG-serie** (postfrisk) + FDC. Lave priser. En godbit for alle motivsamlere. Også seilskuter, fly m.m. Skriv for opplysninger til Rune Tumert, Boks 1053, 3221 HAUKERØD.**SVERIGE** stämplade, postfriska samt häften säljes med 30—50% rabatt på Facit, samt portofritt. Begär

min fylliga samlarprislista, som skickas gratis. Kjell Holmgren, Acktjärä 6303, S-82 100 Bollnäs, Sverige.

Send 50 nkr. mot 100 forskj. Islands-frimerker. Mankolisteservice. Brevklipp, pakker postfriske årganger. FDC. Brev. Mynt og sedler. Jon Thorsteins-son, Tjarnarstig 3, IS-170 SELTJARNARNES.

USA. 300 ulike stpl. jub.-frimerker, kun kr. 50. Beste kvalitet. Luftpost. Send norske sedler som bet. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

NORGE 1855—1981 **stpl. Liste med beskrivelser og gunstige priser tilsendes. Illustrert. Også noe NORDEN, FRANKRIKE og VEST-EUROPA. D. Paulsen, 13 Impasse Bel Horizon, F-30 100 ALES, FRANKRIKE.

SVERIGE STEMPLET, postfrisk og hefter selges ca. 30—50% rabatt på Facit. Prisliste sendes gratis. Leif Holmgren, Ängshullsv. 6, S-80362 Gävle.

Maxi-kort for OL i Los Angeles 1984 er nå utgitt av Posten i USA. Be om prisliste som sendes pr. luftpost. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

SE HVA DU KJØPER! Frimerkeutvalg fra alle nordiske land leveres. Oppgi samleromr. Og du vil få tilsendt prøveutvalg. Prisene er en brøkdel av HK/AFA. Karl W. Jacobsen, 9060 LYGSEIDET.

Bedre Norge sendes i utvalg. Tilbudsletter flere ganger årlig. Lave priser. Mancolister eksp. til priser etter NK. Stpl./** FDC. Tore Holm, Ollegt. 19, 3700 SKIEN.

BUNTER à 100 selges til høystbydende: 15 bt, 141 og 202, 21 bt, 145 og 205, 2 bt 282, 14 bt 354, 5 bt 362, 1 bt Tj31, 3bt Tj33 og 4bt Tj89. Per Rygh, Grimsrødv. 70, 1750 HALDEN.

SVERIGE, NYASTE POSTKLIPP. Massor av högvalörer. 100 gram Nkr. 50. Svenskt postgirokonton 13 76 23-5 eller sedel. T. JÖNSSON, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED, Sverige.

URVAL Island, Sverige, Danmark med Grønland og Færøene, samt Finland, V.-Tyskland m.fl. utsendes utan köptvång. Gör en provbeställning. T. JÖNSSON, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED.

MANKOLISTE NORGE FYLLES. Gamle og nye, billige og dyre. HL ÷ 35 %. Portofritt ved forskudd. J. Jøberg, Hyllvn. 15C, 3408 Tranby.

nft UTVALG ØNSKES:

Sandnes FK ønsker utvalg fra Norge og Skandinavia, postfrisk, stemplet, tema, motiv og brev. 10% prov., returporto belastes selger. Bytteleder: Charles Alfnes, 4332 Figgjo.

Sandefjord FK ønsker utvalg Norge, Norden V.-Europa. 10% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Ragnar Harrang, Lingelemvn. 10, 320 SANDEFJORD.

Aalesund FK ønsker utvalg Norge, Europa og Brit.kol. før 1936. 10% prov. Bytteleder Oddvar Ja Melsæter, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

Lillehammer FK søker bedre utvalg fra hele verden 10% prov. Lillehammer FK, v/byttelederen, Boks 32 2601 LILLEHAMMER.

BRYNE FK ønsker tilsendt utvalg. Spesiell interesse for Norge (postfrisk, brukt, stempler), Norden og Australia. Tema/motiv: Transport, oppdagelsesreise kart., polarpost. Ingen provisjon. Porto belastes selger. Bytteleder Georg Rosland, Steinsland, 434 BRYNE.

Drammen FK ønsker utvalg frimerker og brev fra Norden. 5% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Willy Skjold, Selmersgt. 34, 3000 DRAMMEN.

Ringebu F.K. ønsker utvalg Norge, USA samt norsk julemerker. Bytteleder Ola Hovdhaugen, 2630 RINGEBU.

Nordenfjeldske FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltager og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eie Bytteleder: Erling Wang, postboks 690, 700 TRONDHEIM.

Ørsta FK ynskjer betre utval frå Noreg og Norden Kanaløyane stempla, postfrisk Israel m/tabs. 10% klubbprovisjon. Sirkulasjonstid 2 mnd. Bytteleiar: Lar Kvalheim, 6160 Hovdebygda.

Halden FK ønsker utvalg fra Sverige, Danmark, Holland, England, USA, eldre Ungarn, telekommunikasjon, sjakk og folkedrakter. Spes. søkes bedre Norge, brev og merker samt 20 mm. 5% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Ton Kruithof Atomvn. 22B, 1750 HALDEN.

SKIEN FK ønsker utvalg fra Norden, England, USA 10% prov. til klubben. Sirk.tid ca. 3 mnd. Bytteleder Leif Kr. Wolden, Trollvn. 29, 3900 PORSGRUNN.

nft ØNSKES:

Kjøper brev fra Sverige til England og USA for perioden 1942—45. Svein Andreassen, Fritznersgt 17, OSLO 2. Tlf. 02/44 83 39.

Norske tj.mærker: Postfr. varianter av TM8, 25, 27, 38, 67, 82, 88, 89 og 90, alle var som angitt i NK Kjøper enkeltmrk., men også ark/arkrester. Bra be Dagfinn Hauge, Bjerkåsvn. 48, 1396 BJERKÅS.

nft BYTTE M.M.:

Søker byttekontakt med norsk samler. Vennligst skriv til Sieglinde Sennst. DDR-4600 WITTENBERG PSF 33.

Søker Norge, gir Bund/Berlin/DDR** og stpl. etter mankoliste. U. Moderer, Rätikonweg 13, D-1000 BERLIN 42.

Bytter 100/100 og postfriske serier. Skriv til Jaek Mauqg, PL-90-950 LÖDZ 1, Skr. poutorva 251.

Ønsker Norden og V.-Europa.** Gir Bulgaria, Russland, Romania, Tsjekk., Albania, Ungarn, Kroatia, Serbia, Slovakia **/stpl., etter mankoliste. Miroslav Tokludjanov, Ul. P.T. - Schmid 27A - Block 33, BG-1408 SOFIA.

Norge/Skandinavia** i antall 30, 40, 50 eller 100 ønskes mot det samme ifra Tsjekkoslovakia. Jaroslav Nezbeda, Rychtářská ul. 630, CS-46014 LIBEREC XIV, Tsjekkoslovakia.

Ønsker Norge i bytte mot hovedsakelig øst-blokkland. Korr. eng.; tysk, fransk. Miss Daunta Debska, ul. Komuny Paryskiej 47/14. WROSLAW, Polen.

Ønsker norske merker og helsaker mot det samme ifra Tsjekkoslovakia. Dr. Petr Jarolim, Vinohradska 61, CS-120 PRAHA 2, Tsjekkoslovakia.

nft DIVERSE:

EXAMINATION Classic Norway. Standard price sek. 70,- incl. photo. Harry Snarvold, Eneliden 11, S-43364 PARTILLE, Sverige.

AUKSJON nr. 18 avholdes 30. april. Obj. i alle priskl. Reduserte minstebud. Illust. katalog sendes alle interesserte. FLAAUM FRIMERKEAUKSJONER, Boks 53, 3030 KONNERUD. Tlf. 03-88 45 77.

VÅRTILBUD

POSTFRISKT NORGE 40—50% RABATT PÅ HK

NK nr.	Serie	Min pris	⊞
225-28	Maud	14.00	55.00
255-58	Redningeselskapet	42.00	160.00
322-24	Krigsforlis	13.00	50.00
326-29	Landshjelp	13.00	50.00
342	Røde Kors I	3.00	12.00
343-44	Folkemuseum	6.00	22.00
349	Wings	3.00	10.00
370	Dass	3.00	11.00
374	Røde Kors overtr.	3.00	10.00
375-76	Løveprov.	13.00	50.00
380-82	Verdenspostforening ..	7.00	27.00
411-12	Haakon 80 år	6.00	23.00
419-21	Jernbane	13.00	50.00
425-27	Frimerkejub.	5.00	20.00
441-42	Märtha	22.00	85.00
443-44	Norden I	7.00	26.00
475-76	Norges Vel	9.00	35.00
483-84	Flyktningehjelp	62.00	230.00
485-89	Skip	35.00	135.00
504-05	Nobel I	6.00	22.00
506-07	Bjerknes	6.00	22.00
508	Flyjubileum	6.00	24.00
511-12	Europa II	8.00	30.00
530-31	Collett	7.00	26.00
542-44	Tekstil	9.00	35.00
545-48	Munch	9.00	35.00
553-54	Grunnlovjubileum	7.00	26.00
555-58	Sjømannsmisjon	11.00	40.00
560-61	Fjernmelding	7.00	26.00
562-63	Frigjøring	5.00	18.00
564-65	Røde Kors	13.00	50.00
568-69	Harmonien	8.00	30.00
570	Rondane	8.00	28.00
571-74	VM på ski	19.00	75.00
577-78	Norges Bank	4.00	15.00
579-80	Sverdrup	4.00	14.00
581-82	Europa	6.00	23.00
583-84	Birkeland/Eyde	10.00	39.00
585-86	EFTA	10.00	38.00
587-88	Militær utd.	12.00	46.00
593-94	Santalmisjon	7.00	26.00
628-29	Hjort	8.00	32.00
632-33	Vigeland	6.00	21.00
636-38	Krone Olav	72.00	270.00
695-96	Interjunex	30.00	115.00
706-07	Leprabasillen	6.00	24.00
735-38	Geologer	10.00	37.00
795-98	Kystskipsfart	14.00	54.00
823-30	Norwex I	34.00	—
850-53	Norwex II	27.00	—
865-68	Norwex III	25.00	—

Portofritt tilsendt. Faktura vedlagt for betaling innen en uke. Returrett. Be også om Salgsliste fra Norge, Færøyaner og Grønland.

JOHAN MATHISEN

Boks 46, 8185 VÅGAHOLMEN

Udvalg

Gode frimærkeudvalg tilsendes regelmæssigt med frimærker fra Deres samlerområder.

FRIMÆRKERENGEN

Søndersøvej 20,
DK-3500 VÆRLØSE,
DANMARK

nft FORBUNDSKLUBBER

ALSTHAUG OG OMEGN FILATELISTKLUBB,
Postboks 103, 8801 Sandnessjøen

ALTA FRIMERKEKLUBB,
Postboks 2100, 9510 Elvåkken

ARBÆIDERNE FILATELISTKLUBB,
Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

ARENDAL FILATELISTKLUBB, Willumstad Terrasse
2, 4800 Arendal

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,
Bleikerollen 13, 1370 Asker

ASKER OG BÆRUM FRIMERKEKLUBB,
Postboks 75, 1341 Bekkestua

BARDUFOS FILATELISTKLUBB,
Boks 7, 9201 Bardufoss

BERGENS FILATELISTKLUBB,
Boks 846, 5000 Bergen

BODØ FILATELISTKLUBB, 8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB, Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB, 3000 Drammen.

EGERSUND FILATELISTKLUBB, Boks 103,
4371 Egersund.

ELVERUM MYNT- OG FRIMERKEKLUBB
Rikard Nordraaks v. 2, 2400 Elverum

FARSUND FILATELISTFORENING,
Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB, Mellvn. 24A,
8200 Fauske.

FLEKEFJORD FILATELISTKLUBB,
4400 Flekefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,
Postboks 1166, 1601 Fredrikstad

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,
Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,
Kvernberget 6, 6800 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB
Box 212, 2801 Gjøvik

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB, Boks 3,
4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB 2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB, Boks 28, Glønde,
1750 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB, Boks 486,
2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,
Mylingen 10, 8600 Hammerfest

HAREID OG ULSTEIN FRIMERKEKLUBB,
v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,
Boks 200, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB, v/Sigurd Brenden
Riperbakken 16, 3500 Hønefoss

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,
Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,
Boks 67, 9450 Hamnvik

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB, v/Arne Skogheim,
Berghia 29, 2056 Algarheim

KARMØY FRIMERKEKLUBB,
Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,
Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,
Boks 390, 6500 Kristiansund N.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,
Postboks 243, 3601 Kongsberg.

LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,
Boks 32, 2601 Lillehammer.

LUND FILATELISTKLUBB, 4460 MOI

MANDAL FILATELISTKLUBB, 4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,
Postboks 470, 6401 Molde

MOSS FILATELISTKLUBB,
Postboks 418, 1501 Moss.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,
Boks 20, 7801 Namsos

NARVIK FILATELISTKLUBB, Bjørnfjellgt. 11,
8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB, Klavervn. 1, 1450
Nesoddtangen

NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING,
Boks 690, 7001 Trondheim.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,
Postboks 20, 3671 NOTODDEN.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,
Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB, Boks 75, 7341 Oppdal.

OSLO FILATELISTKLUBB,
Boks 298, Sentrum, Oslo 1.

POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,
Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUPOSS FRIMERKEKLUBB,
Postboks 11, 2831 Raufoss

RINGEBU FILATELISTKLUBB, 2630 Ringebu.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,
3200 Sandefjord.

SANDNES FRIMERKEKLUBB
Boks 406, 4301 Sandnes

SARPSBORG FILATELISTKLUBB,
Eilertsensv. 6, 1700 Høfslundøy.

SKIEN FILATELISTKLUBB, Boks 211,
3701 Skien

SOGDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,
Salbu, 5047 Stend.

STAVANGER FILATELISTKLUBB,
Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB, Boks 1056,
7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB, Boks 46,
7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB, Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,
Tunellvn. 14, 9912 Hesseng

TROMS FILATELISTKLUBB,
Boks 1044, 9001 Tromsø.

TRYSL FILATELISTKLUBB, 2420 Trysil

VADØ FILATELISTKLUBB,
Postboks 35, 9801 Vadsø.

VARDØ FRIMERKEKLUBB, 9950 Vardø

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB, 8400 Sortland.

VØSS FRIMERKEKLUBB, 5700 Voss.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB, 2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB, 6150 Ørsta.

ÅLESUND FILATELISTKLUBB,
Postboks 612, 6000 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB, Boks 62,
6301 Andalsnes.

Tilsluttede klubber:
NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,
c/o Postmuseet, Postboks 1051, Sentrum, Oslo 1

LANVSFORENINGEN FOR NORSKE
MOTIVSAMLERE, Postboks 49, 5032 Minde

NORSK FILATELISTFORBUNDS UNGDOM,
Postboks 875 Sentrum, Oslo 1.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse
340, Oslo 1. Kontortid: Tirsdag 10—16, onsdag
og torsdag 10—14. Tlf.: (02) 41 61 40.

Sekretær: Efrén Rebollo, postboks 875, Sen-
trum, Oslo 1

FORBUNDSSTYRET

President: Paul H. Jensen, Abbedikollen 3 D,
Bestum, Oslo 2

Visepresident: Arnt Ruud, Sparavollen 18, 3000
Drammen

Styremedlemmer: Johnny E. Pedersen, Gjørbryn-
nan 2, 4630 Søgne, Børre Amundsen, Conrad
Holmboes vei 27, 9000 Tromsø, Johnny Hassel,
Ivar Welles vei 1B, Oslo 6, Torbjørn Hallgren, Ada
Arnfinsens vei 10C, 7000 Trondheim, Ingolf Ka-
pelrud, Sjøråkn. 1, 4070 Randaberg

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.
Tlf. 07/92 01 37.

Annonsepriser for 1984

norske annonsører:

1. omslagsside.....	kr. 1750,00	+ mva
2. omslagsside.....	kr. 1500,00	+ mva
3. omslagsside	kr. 1500,00	+ mva
4. omslagsside.....	kr. 1600,00	+ mva
1/1 side.....	kr. 1400,00	+ mva
1/2 side.....	kr. 800,00	+ mva
1/4 side.....	kr. 500,00	+ mva
1/8 side.....	kr. 300,00	+ mva

Advertising rates for 1984 Anzeigenpreise für 1984

foreign advertisers:

kr. 1750,00	net
kr. 1500,00	net
kr. 1500,00	net
kr. 1600,00	net
kr. 1400,00	net
kr. 800,00	net
kr. 500,00	net
kr. 300,00	net

die Ausländischer:

kr. 1750,00	net
kr. 1500,00	net
kr. 1500,00	net
kr. 1600,00	net
kr. 1400,00	net
kr. 800,00	net
kr. 500,00	net
kr. 300,00	net

TRYKK: ADRESSEAVISEN FOTOSATS/OFFSET 7000 TRONDHEIM
ISSN 0332-8848

Innleveringssted: 7000 Trondheim

Forretningsførere:

TOR SKAUGE, Boks 1031, N-7001 Trondheim
Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)
Postgiro nr. 359 7200

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i
klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1984 kr. 100,00

Annual Subscription to Europe .. kr. 115,00

Subscription outside of Europe

by air mail: kr. 125,00

Løssalgsspris kr. 12,00.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms

Opplag 8800 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I
månedene mai/juni og juli/august blir det
sendt ut dobbeltnumre.

**Bestillinger på tidsskrift, særtrykk, enkelte
numre samt korrespondanse angående an-
nonser, sendes forretningsføreren.**

Velkommen til POSTMUSEET

POSTMUSEET viser postens historie illustrert ved gjenstander, dokumenter og bilder. Det er i første rekke et spesialmuseum for post og filateli, men Postverket er så nær knyttet til utviklingen av landets kommunikasjoner og næringsliv at museet har noe av interesse for de fleste. POSTMUSEET har uten sammenlikning landets største og mest verdifulle frimerkesamling. Det er utstilt frimerker fra alle verdens land, og den som er interessert i norske frimerker, kan lære utrolig mye ved å tilbringe noen timer i museet.

POSTMUSEET ligger i Dronningens gt. 15 i Oslo, inngang fra Prinsens gt. med heis til 4. etasje.

Åpningstider:

Mandag-fredag: 10.00-15.00

Lørdag: 10.00-13.00

GRATIS ADGANG

XX 0076163
NAALSUND KARIN

A131

14

1458 FJELLSTRAND

Adresseforandringer innmeldes for direkte-abonnementer til

NFT's forretningsfører
Boks 1031
7001 Trondheim

For klubbmedlemmer til vedk. klubb
Gebyr kr. 1,00 vedlegges i frimerker

ENGERS
frimerker

Adresse: Postboks 15, N-2824 Pedalen, Norge.

International stamp auctions

Tlf.: (061) 81555

SKAL DE SELGE ELLER KJØPE PÅ AUKSJON?

Benytt Dem av et firma med internasjonal profil.

Vi har gleden av å være rådgivere og kjøpere ved omsetning av absolutt toppmaterie-
riell både på det norske og utenlandske marked på vegne av internasjonale klienter.

VI ARRANGERER 4 AUKSJONER ÅRLIG.

Vi tar kontinuerlig imot materiell og besøker Dem gjerne, hvis De har en større
samling eller et bo.

Vi deltar på internasjonale messer.

Dette gir oss solide markedskunnskaper og gode kontakter for omsetning av
filatelistisk materiell.

**FOR MATERIELL UTENOM NORGE ER VI DE LEDENDE PÅ DET
NORSKE MARKED.** Visste De at vi har kunder i Japan, Hong Kong, Singapore,
India, Australia, New Zealand, Arabia, Tyrkia, Hellas, Israel, Jugoslavia? — i
tillegg til en solid kjøperkrets i Vest-Europa og Amerika, — og selvsagt i Norden.

**GJENNOM OSS FÅR DE KONTAKT MED DE STØRSTE KJØPERE AV
FILATELISTISK MATERIELL I SKANDINAVIEN.**

Mange av tilslagsprisene fra tidligere auksjoner har vært markedsledende noterin-
ger for tilsvarende objekt.

VÅRE KATALOGER LESES OGSÅ INTERNASJONALT — HVORFOR?

Fordi vi har flerspråklig teksting hvor dette er nødvendig.

Fordi vi har en lay-out som gjør studiet av fotoene behagelig.

Fordi vi regelmessig presenterer interessant materiell.

TA KONTAKT DE OGSÅ!

FOR DE LITT MINDRE SAMLERE

arrangerer vi småauksjoner med skriftlig budgivning på en lettfattelig måte.

Vi ekspederer dessuten mankolister Norge

og leverer kun god kvalitet. Vi har dessuten endel Island, Danmark, Sverige og
Vest- Europa på lager til AFA ÷ 50%.